

ГРАЖДАНСКИ СЪВЕТ
КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ПРОТОКОЛ № 47

**от заседание на Гражданския съвет към ВСС,
проведено на 09.03.2018 г.**

Днес, 9 март 2018 г., петък, от 09:30 ч. в Пресцентъра на ВСС в сградата на Висшия съдебен съвет – гр. София, ул. „Екзарх Йосиф” № 12, се проведе заседание на Гражданския съвет към ВСС, на което присъстват:

От страна на неправителствените и професионалните организации:

Г-жа Мария Карагьозова – съпредседател на Гражданския съвет от НПО (председател на Асоциация „Форум”);

Г-жа Татяна Лисичкова – правен експерт на Асоциация „Форум”, упълномощена за днешното заседание да представлява Българска асоциация на вещите лица и експерти и Съюза на съдебните заседатели в България;

Г-н Венцислав Люнгов – представител на Асоциацията на държавните съдебни изпълнители и упълномощен за днешното заседание да представлява Българската асоциация на съдиите по вписванията;

Г-н Иван Брегов – юрист в Института за пазарна икономика;

Г-жа Светла Дерменджиева – председател на УС на Камарата на независимите оценители в България;

Г-жа Емилия Петрова – член на УС на Сдружение „Сефита“;

Г-н Ильо Хаджиминчев – член на Сдружение „Сефита“;

Г-н Владислав Славов – председател на Съюза на юристите в България;

Г-н Александър Николов – председател на Сдружението на администрацията в органите на съдебната власти упълномощен за днешното заседание да представлява Асоциацията на българските административни съдии;

Г-н Николай Михайлов – председател на Съюза на младите юристи;

Г-н Спас Костов – член на ОС на Съюза на младите юристи.

От страна на Висшия съдебен съвет:

Г-жа Цветинка Пашкунова – член на ВСС, председател на Комисията по правни и институционални въпроси към Пленума на ВСС.

Гости на заседанието:

Г-н Николай Соларов – прокурор във ВКП;

Г-жа Емилия Станинска – прокурор в АСП;

Г-жа Ани Пармаксизян – отдел „Връзки с обществеността“ на ИВСС;

Г-н Ленко Ленков – Фондация „Америка за България“;

Г-жа Даниела Пенева – Антикорупционен фонд;

Г-жа Деница Руканова – Антикорупционен фонд;

Г-жа Мила Георгиева – Център за приложно-правни изследвания;

Г-жа Богдана Лазарова – председател на Академия за изследвания в сигурността и отбраната;

Г-жа Мария Чернева – журналист от Българска национална телевизия - новини;

Г-жа Канна Рачева – журналист от bTV Media Group;

Г-н Марин Николов – журналист от Нова телевизия;

Г-н Христо Гатев – журналист от Дарик радио;

Г-н Красимир Добрев – журналист от в. „Сега“.

Заседанието протече при следния дневен ред:

1. Мониторинг на дела, намиращи се в съдебна фаза, по които подсъдими за корупционни престъпления са магистрати и висши държавни служители. Анализ на мотивите на съдебните актове, с които подсъдимите са оправдани по повдигнатите обвинения

Предложил темата: Асоциация „Форум“;

2. Организационни въпроси.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪБЪЗОВА: Добро утро, уважаеми гости и колеги.

Днешното заседание е с по-разширен състав, защото са поканени представители на медиите, тъй като една от целите на доклада по т. 1 от дневния ред е да достигне до възможно най-много представители на широката общественост.

За хората, които не са били на наши заседания, ще представя с няколко думи Гражданския съвет /ГС/ към ВСС. ГС към ВСС съществува повече от 5 години. Създаден е в края на 2012 г. с решение на предишния състав на ВСС. Към момента това е най-дълго съществуващия граждански съвет в сферата на съдебната реформа и до сега не е прекъсвал своята работа. Към момента в него членуват 16 организации - Асоциация „Форум”, Асоциация на българските административни съдии, Асоциация на държавните съдебни изпълнители, Асоциация на прокурорите в България, Българска Асоциация на Вещите Лица и Експертите (БА "ВЛЕК"), Българска асоциация на съдиите по вписванията, Българска съдийска асоциация, Институт за пазарна икономика, Камара на независимите оценители в България, Камара на следователите в България, Национално сдружение на съдебните служители, Сдружение на администрацията в органите на съдебната власт, Сдружение „СЕФИТА”, Съюз на младите юристи, Съюз на съдебните заседатели в България и Съюз на юристите в България.

Членството в ГС към ВСС е отворено, има форма на сайта на ВСС и всяка организация, която отговаря на критериите, посочени в Правилата ни, може да кандидатства и да стане член след одобрение при представяне на своята дейност и предмет. Единствено имаме изискване организацията да има експертиза и опит в работата по проблемите по върховенството на закона, съдебната реформа и всички области, касаещи съдебната власт.

За последната една година ГС към ВСС е имал повече от 14 заседания, на които са разгледани редица нормативни и поднормативни актове и различни теми.

Всяка година ние имаме Годишна програма, по която работим. За тази година това е първото заседание, на което ще се обсъжда конкретна тема, след като миналия месец беше приета Годишната програма за 2018 г.

ГС към ВСС излиза след своите заседания с актове, с които оформя решения си. Всички актове се публикуват на сайта на ВСС в раздел „Граждански съвет“.

Тъй като всички теми, които са заложиени в Годишната програма за 2018 г., касаят законодателство, за което все още чакаме да се натрупа практика – както е новите НК, АПК и др., темата, която днес ще се обсъжда е изместена напред във времето, защото тя постоянно е актуална. До сега подобна тема в рамките на петте години съществуване на ГС към ВСС не е била разглеждана.

Днешното заседание едновременно ще го вода и ще бъде докладчик по темата, тъй като е предложена от организацията, която представлявам – Асоциация „Форум“.

Както се запознахте от поканите за заседанието, темата е „Мониторинг на дела, намиращи се в съдебна фаза, по които подсъдимите за корупционни престъпления са магистрати и висши държавни служители“. Втората част е: „Анализ на мотивите на съдебните актове, с които подсъдимите са оправдани по повдигнатите обвинения“.

Изложение се състои от увод, след което сме анализирали 15 дела, като текста е много дълъг – около 15 страници, затова и за удобство е разпечатан и е пред вас, на масата. Всеки може да вземе копие, това са конкретните дела, анализирани по темата. Следва обобщение на анализа, т. е. до какви изводи ние сме достигнали и правим накрая няколко препоръки. Накрая ще има обсъждане и дискусия.

Преди да започнем, нека да се представим.

/Следва поименно представяне на участниците в заседанието./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Във връзка с днешната тема, от вчера имаме новина, вече има избран председател на КПКОНПИ – Пламен Георгиев. В интервю той казва: „Съвсем скоро ще бъдат хванати хора с пари, очаквайте разкрития.“

Анализът, който е пред вас, е направен въз основа на обществено-достъпна информация на сайта на ВКС в секция „Дела с изключителен интерес“, както и сайтовете на съответните апелативни и окръжни съдилища. Поради големия обем сме обхванали периода 2014 г. – 2017 г. Подбрани са дела, по които са постановени противоречиви съдебни решения на различните инстанции и по които съдилищата са приели, че са били налице проблеми със събраните доказателства. Т. е. – това е принципът на селекция на делата. Не са включени дела, при които подобни проблеми не са били констатирани.

Този доклад ще бъде предоставен допълнително на медиите, защото – и както казах преди малко, целта е да стигне до максимален широк кръг от граждани.

Анализът и обсъждането на най-честите мотиви в съдебните актове, постановени по дела с голям обществен интерес, по които подсъдимите за корупция длъжности лица - магистрати, министри, кметове и др., са били оправдани, се налага поради това, че обществеността рядко научава какво точно пише в съдържанието и дали в това съдържание не се съдържат понякога лишени от логика и абсурдни изводи. Обикновено в медиите много често се цитират съдебни решения, с които наказателни дела се връщат за допълнително разследване в прокуратурата и в които се прави критика на работата на прокурорите и разследващите, на качеството на техните актове и на събраните от тях доказателства.

Много често тази работа и тези актове са подлагат на унищожителна критика от адвокатите на подсъдимите, които винаги намират място за изява в медиите. Но тези коментатори не обсъждат решенията на съда. Обикновено само се съобщава, че поредния високопоставен подсъдим за корупция е бил оправдан. От тук е и погрешното виждане, че съдебните актове не следва да се обсъждат, а само да се изпълняват. Тук трябва да се посочи, че Европейския съд по правата на човека в редица решения – например „Гардиън срещу Великобритания“, подчертава, че в едно демократично общество индивидите имат право да коментират, да критикуват правораздаването и длъжностните лица, участващи в него, като границите на приемлива критика по отношение на държавните служители при упражняването на техните правомощия могат при определени обстоятелства да бъдат дори по-широки, отколкото по отношение на частните лица.

Какво прави впечатление на пръв поглед от анализирани 15 дела. Прави впечатление, че именно по делата от значим обществен интерес различните съдебни инстанции поставят твърде противоречиви решения. Една от тях намира доказателства за осъждане, а друга – точно обратното. Пример за това са делата за корупционни престъпления, извършени от магистрати, които са подсъдни в Софийски градски съд като първа инстанция. На първа инстанция обикновено се получават осъдителни присъди, а на втора инстанция – пред апелативен съд, подсъдимите са оправдани, обикновено с идентични мотиви: „Магистратът не е взел подкуп, а си е получил дадени пари преди това назаем.“ В тези 15 съдебни решения тук има две такива конкретни дела посочени.

На трето място какво прави впечатление. В своите доклади Европейската комисия неведнъж е посочвала проблемите именно по тези дела, като изрично е посочвала, че делата твърде често се връщат на прокуратурата за напълно формални

нарушения, както и че ако се постановяват изобщо осъдителни присъди, това най-често са такива с условно наказание „Лишаване от свобода“.

В тези доклади неведнъж е изразявано безспокойство и недоумение от твърде тромавата и протяжна съдебна процедура, която точно по тези корупционни дела продължава с години след неколkokратно връщане между различните инстанции. Т. е. тук се фокусираме върху проблема с голямото забавяне в съдебна фаза. По общо правило съдебната фаза по тези дела продължава не по-малко от 4 - 5 години в най-добрия случай. Но са известни и случаи – като дело срещу бивш министър за деяние от 1999 г., приключило с окончателен при това оправдателен съдебен акт през 2013 г., което прави 14 год. Във всички случаи обаче този дълго продължил процес се отчита от съда като смекчаващо отговорността обстоятелство за подсъдимите и води обикновено до налагане на условно наказание.

Този наш извод е напълно относим към максимата, че в съдебните процеси времето, което минава е истината, която си отива.

Тук са описани въпросните 15 дела, които в рамките на периода 2014 г. – 2017 г. са корупционни дела срещу магистрати и висши държавни служители, като са разделени на две групи. Първите са такива с влезли в сила съдебни актове и другите са такива, по които още няма крайна, окончателна присъда. Дали има за всеки копие от текста?

Първото дело е дълго и няма да го представям, то касае кмета на гр. Белоградчик - подробно описваме как е протекъл процеса. Следва второ дело – наказателно дело от 2016 г. – делата са подредени от най-актуалните до тези от 2014 г. Делото по т. 1.2. – „батко и братко“ – можете да го прочетете, няма да се спирам подробно.

Интересно е делото по т. 1.3., където подсъдим е бивш съдия от ОС – Велико Търново, който е поискал 25 хил. лв. подкуп от подсъдим за кражба, за да потвърди, като въззивен съдия, оправдателна присъда срещу него. Приел е подкуп от същото лице в размер на 16 хил. лв., след което започнал да твърди, че са били налице гражданско-правни отношения и свидетелят е подал жалба срещу него – всъщност връщал дадени му от съдията пари назаем.

Абсолютно идентични твърдения с тези на подсъдимия съдия от Районен съд - Русе – Николай Стефанов, по-долу – точно, за което ви казах преди малко. Тук с присъда Софийски градски съд го обявява за виновен, след това Софийски апелативен съд отново – както казах, че е тенденцията, отменя присъдата изцяло - той е невинен и

оправдан. Също подробно е описано всичко, текста е „налят“ в 10 страници, няма да го чета целия.

По двете дела оправдателните присъди на апелативен съд са били отменени от Върховен касационен съд, поради липса на мотиви, което е една добра развръзка.

Следва дело по т. 1.4., подсъдим е съдия от Административен съд – Варна – това е председателя на съда, сигурно си спомняте това дело. Интересно тук е, че досъдебната фаза приключва за по-малко от една година, а съдебната продължава седем години, като първоначално е повдигнато обвинение за подкуп от 30 хил. лв. и след седем години тя е осъдена за 10 хил. лв. Нейните мотиви тук са други – не е взела пари на заем, те са ѝ връщани, а става въпрос за влошени лични отношения с човека, с който е живеела.

Следва дело по т. 1.5. – бившия кмет на Община Велико Търново. Сложно е, по това дело ние във ВКС искахме публично разпределение на съдебния състав, г-н Панов го извърши и в крайна сметка това не помогна. Този кмет беше оправдан за множеството нарушения, които за корупция са били повдигнати срещу него.

Следва дело срещу кмета на Община Исперих – т. 1.6., за нецелево използване на бюджетни средства, от което са настъпили вредни последици за държавата. Подсъдимият е бил оправдан на първа инстанция, но тази присъда после е била напълно отменена от Административен съд – Варна и е била постановена нова осъдителна такава, която след това е била отменена от ВКС поради допуснати процесуални нарушения. Един от абсурдите в съдебния акт е конструкции като малозначност на щетата, която е от над 365 хил. лв.

Следва дело по т. 1.7. срещу областния управител на гр. Русе. Тук също различните инстанции се произнасят с напълно противоречиви присъди. По това дело за извършените престъпления, за които на българската държава са били причинени вреди в общ размер на 670 хил. лв., областния управител на гр. Русе получава условно наказание „Лишаване от свобода“.

Дело по т. 1.8. срещу министър на земеделието. Тук има друг казус – по делото подсъдим за престъпление по служба и безстопанственост е бил министър на земеделието, като същият е бил оправдан и на трите съдебни инстанции с основния мотив, че не е доказан изисквания се умисъл и специална цел на длъжностните престъпления. Прави впечатление, че деянията, предмет на делото, са били извършени през 1999 г., а окончателния съдебен акт е поставен през 2013 г. Това е делото, за което ви казах в началото за фрапиращия 14-годишен срок. Това решение заслужава

внимание и с още един аргумент на съда за оправдаването на министъра, а именно, че не можело да се носи наказателна отговорност от членовете на колективен орган за взето от този орган решение, т. нар. „колективна безотговорност“. Дословно съдът е посочил: „Разпоредбата на чл. 35, ал. 1 от НК изрично обявява, че наказателната отговорност е лична и този основен принцип на българското наказателно право изключва възможността да се претендира наказателна отговорност от колективи от хора и за решения на колективен орган. Без правно значение е кой от членовете какво мнение е изразил или каква позиция е застъпил при обсъждане на взетото решение, което обективира като резултат общата воля на колективния орган.“

За обикновенните граждани ще си остане неясно поради каква причина членовете на даден колективен орган могат всички или част от тях да вземат престъпни решения и да не носят никаква отговорност за своите действия. Ясно, че самият орган не може да бъде субект на наказателно право, но подобно тълкуване на разпоредбата на чл. 35, ал. 1 от НК дава възможност безнаказано да се вършат престъпления, прикрити като решения на колективен орган. Би било добре съдиите на обяснят на гражданите защо, например общински съветници, гласували за сключването на неизгодна сделка за дадена община, няма да носят наказателна отговорност за своите действия, независимо с колко и по какъв начин са оцетили общината, след като съвременните технически средства позволяват много лесно да се установи кой от тях е гласувал за сключването на такава сделка и кой е бил против.

Преминавам към втората група дела – те са в съдебна фаза, но с невлезли в сила присъди. По първото дело подсъдим е бивш окръжен прокурор на гр. Плевен за подбудителството към престъпление срещу правосъдието. Решенията на СГС и САС, с които подсъдимия е бил оправдан, са били отменени от ВКС поради съществени процесуални нарушения. Можете да прочете по-нататък, делото няма да го чета.

Следващото дело е по т. 2.2. срещу кмет на Община Царево – също е интересно и може да го прочетете.

По делото по т. 2.3. подсъдими е публичен изпълнител от Агенцията за държавни вземания за престъпления по служба, който прекратил изпълнително производство срещу частно дружество, въпреки останали непогасени задължения за около 500 хил. лв. Той е оправдан от ОС – Варна и АС – Варна по въззивно наказателно дело поради недоказаност на субективната страна на деянието и специалната цел за облагодетелстването на частното дружество, като в тази насока, според ВКС, липсвали мотиви. Сочело се само, че не са били налични индикации за някакви отношения между

подсъдимия и представителите на дружеството – длъжник. Поради това ВКС е отменил решението на апелативния съд и е върнал делото за ново разглеждане.

Следва дело, по което подсъдим за подкуп е съдия от РС – Русе. Аз съм присъствала на заседанията на СГС и САС по това дело. Тук отново обвиняемият твърди, че той не е взел подкуп, а са му върнати пари назаем от лицето, което му е дало белязаните пари. По този мотив той има осъдителна присъда от СГС, но САС дава напълно оправдателна присъда, като безкритично е прието за достоверно това твърдение за връщане на пари назаем. Идентично е с другото дело. Освен това се правят внушения, че всичко е било постановка на служителите на ДАНС и на прокуратурата, т. е. той дори се превръща в жертва.

Следва делото т. 2.5. за зам.-кмета на Община Стара Загора – престъпление по служба, делото е от 2016 г. на ВКС. Липсва съдебна оценка на цялостното поведение на подсъдимия и неговите действия без да са били налице законови основания за всичко това, извън правомощията му на зам.-кмет и в полза на фирма, на която подсъдимия преди това е бил неин управител. Има оправдателна присъда.

Последното дело е по т. 2.6. срещу кмета на Община Ямбол.

В т. 3 има дело със занижени условни наказания за подкуп – въззивно решение № 35/2017 г. на АС – Варна. То е срещу двама служители от ДФ „Земеделие“ за поискан подкуп от 34 хил. лв.

За да е пълен анализа сме се постарали да направим обобщение и изводи по всичко това, написано до тук и четейки мотивите на съда.

Първият извод е за присъдите за дела по корупционни и длъжностни престъпления на магистрати и висши държавни чиновници, ако въобще са осъдителни, се налагат само условни наказания „Лишаване от свобода“.

Второто, което е видно – съдебната фаза на процеса обикновено продължава минимум 4 - 5 години, като много често този срок надвишава дори 7 – 8 години. Говоря конкретно за този вид дела. Винаги в тези случаи съдът отчита този дълъг период като смекчаващо отговорността обстоятелство за подсъдимия, автоматично водещо до налагането на условно наказание без да се отчитат причините за тези протяжни процеси. В много случаи делата се отлагат поради удобно разболяване на подсъдимия или поради извънредната ангажираност на защитата.

Третият извод е, че по делата за длъжностни престъпления, при които обвиненията се основават на заключения на изготвени в досъдебната фаза експертиза – счетоводна, строителна и др., в съдебната фаза винаги се назначават нови такива със

същите задачи, но с участието на други експерти, които в 90% от случаите дават заключение в полза на подсъдимия. Това поражда основателно съмнения, че по този начин се елиминират неудобни експерти, за да се назначат удобни на защитата вещи лица. Срещу това по никакъв начин не се противодейства от съда, напротив – много често се назначават тройни, петорни, седморни експертизи докато подсъдимите получат заключение, което е изгодно за тях.

Много често съдилищата отхвърлят експертни заключения само поради факта, че изготвилото ги вещо лице не било вписано в списъка на вещите лица към съответния окръжен съд, а не защото експертът е некомпетентен или защото даденото от него заключение е необосновано. Това се прави въпреки обстоятелството, че в НПК липсва подобно изискване за вписване на назначените експерти, а единствените изисквания са те да имат съответното образование, специалност и компетентност.

Следващият извод, който може да се направи на база на анализиранияте 15 дела е, че по обсъжданите дела различните съдебни инстанции постановяват напълно противоречиви решения, като за една от тях едни и същи доказателства са напълно достатъчни за осъждането на подсъдимите, а за другата – точно обратното.

Пети извод – при сравнение с дела от други видове – чисто криминални престъпления като кражби, грабежи, убийства, разпространение на наркотици и т. н., при делата за длъжностни и корупционни престъпления постановените оправдателни присъди са много по-голям процент, както и в много по-голяма част от тях се връщат на прокуратурата за допълнително разследване. Обичайното предлагано от съда обяснение е, че доказването на тези престъпления е много по-сложно в сравнение с другите и че разследващите в прокуратурата са некомпетентни, за да се справят с тази сложност. Същевременно обаче именно по тези дела от съда се игнорират или не се кредитират по-голямата част от представените от обвинението доказателства. В някои случаи и всички. За сметка на представените от защитата на обвиняемите такива, които с редки изключения се приемат за абсолютно достоверни, без да се подлагат на каквато и да било проверка. Такова поведение разбира се поражда в хората съмнения за предубеденост.

Шести извод – по правило винаги когато подсъдимите длъжностни лица са обвързани с някоя политическа партия, се правят опити водените срещу тях процеси да се представят като политически, инспирирани от техните политически опоненти. Тези твърдения с охота се възприемат от съда и много често са мотив да не се приемат за достоверни свидетелските показания само защото били дадени от лице – опонент на

политиката на подсъдимия. Т. е. съдът приема, че такива лица по презумция винаги лъжесвидетелстват, което е неприемливо.

Седми извод. Друго, което прави впечатление от анализа на делата е, че едни и същи адвокати от едни и същи адвокатски кантори и дружества се явяват като защитници на подсъдимите по делата за корупционни и длъжности престъпления и затова те не намират за необходимо да се присъства в съдебната зала, като в същото време са навсякъде в медиите и в ефира. Вероятно същите веднага биха възразили, че само те са специалисти в тази област на правото, но не е тайна за никого, че повечето от тях се упълномощават не заради големия им професионализъм, а заради позициите, познанствата и връзките, с които разполагат вътре в съдебната система.

ОТ ЗАЛАТА: Това е много страшно.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Осми извод. По правило когато подсъдим за подкуп е магистрат, защитната версия винаги е една и съща – не се получава подкуп, а се връща даден заем - това, което прочетох. При това обвиняемият магистрат се явява „натопен“ от своя длъжник - свидетел по делото. От четири дела, които са срещу съдии за подкуп, по три от тях */шум в залата/* ... е съдия е развита тази версия. Единственото изключение е съдията от Варна, която е била обаче злепоставена от своя бивш приятел – бизнесмен, като отмъщение, че го е изоставила и това е прието от съда като чиста монета.

Въпреки баналността и изтъркаността на версията за заема, прави впечатление, че винаги се намират съдебни състави, които охотно да „прегърнат“ и използват като мотив за оправдаването на своя колега – магистрат.

Друг мотив за постановяване на оправдателна присъда срещу магистрат е дискредитирането на свидетелите на обвинението като много често в мотивите си съдилищата се занимават с личността на свидетеля – неговия личен живот и кариера, вместо да обсъждат обективно доказателствата по делото.

Следват няколко препоръки към съда. Да се ускори развитието на съдебната фаза на процесите по тези дела, като не се допускат неоснователни отлагания и протакания. Внимателно да се преценява необходимостта от назначаването на нови експертизи с идентични задачи, както и внимателно да се преценява обосноваването на представените заключения, особено когато са препоръчими или взаимно-изключващи се, като във всички случаи съдът да излага подробни мотиви поради начина на приемане на едни от тях, а отхвърля други.

Да не се отхвърлят експертни заключения само поради това, че изготвилото ги вещо лице не е било вписано в списъка към съответния окръжен съд при положение, че то притежава необходимото образование и предоставеното от него заключение е обосновано добре.

Да не се зачеркват с лека ръка представените от обвинението доказателства и да се вярва само на представените от защитата, а всички те внимателно да се анализират и проверяват без да се подхожда тенденциозно към едните или другите. Да не се изключват доказателства само поради това, че са били поднесени пред съда от лица – политически опоненти на подсъдимите.

Да не се игнорира от съда факта, че в наказателния процес, за разлика от гражданския, служебното начало не е отпаднало и поради това съдът е задължен не само да събира доказателства за невинността на подсъдимите, но и такива в подкрепа на обвинението в случаите когато съдът намира, че представените от прокуратурата такива са недостатъчни за постановяване на осъдителна присъда. Едва след като са били изчерпани всички възможности за събирането на такива доказателства е възможно постановяването на оправдателна присъда.

Следваща препоръка. При постановяване на своите актове съдилищата да се ръководят единствено и само от закона и да отчитат единствено и само доказателствата по делото, без да отдават значение, че подсъдимите са влиятелни и високопоставени в обществото хора с големи материални възможности. Освен това винаги при най-малкото основание или съмнение в непредубедеността на даден съдия, същият да си прави самоотвод и да не се допуска разглеждането на дела от съдия, който е в приятелски отношения със защитника по същото дело, тъй като подобна обвързаност поражда съмнения за подкуп, доколкото постановените актове са справедливи.

Да не се допуска в съдебните актове да намират място абсурдни правни конструкции, като, например, областният управител е оневинен, защото не е познавал Конституцията - имуществените облаги от незаконно строителство на делото срещу кмета на Велико Търново. Т. е. той е оправдан, защото общината е имала някакви облаги от незаконно строителство. В разликата малозначителност на щета от 365 хил. лв. – това е делото срещу кмета на гр. Исперих. Оценяването на цяла правителствена резиденция като строителен материал – делото срещу областния управител на Русе. Или пък основания като напълно законния начин да продадеш публична общинска собственост, въпреки забраната на закона – делото срещу кмета на гр. Несебър.

Г-н Брегов иска думата, заповядайте.

ИВАН БРЕГОВ: Да се представя – Иван Брегов от Институт за пазарна икономика, юрист по образование.

Г-жо Карагьозова, благодаря за този анализ. Но преди да го характеризирам като анализ, бих подчертал нещо важно. Когато анализираме правен проблем или какъвто и да е проблем, независимо дали от експертната си гледна точка, дали от научна гледна точка или от журналистическа гледна точка има един критерий и той е да бъде изработена методология, на която почива изследването.

За съжаление в така представения доклад аз не виждам каква е методологията. Смело мога да твърдя и съм готов да застана зад всяка своя дума, че представяне на доклад без методология и на изводи без правен анализ е говорени на глупости – без да се обиждаме, разбира се, просто коментирам конкретиката, която ни представихте.

Бих отправил една препоръка – когато се цитират източници, като Механизма за сътрудничество и проверка по отношение на България, никъде не се казва в него, че делата са връщат необосновано на прокуратурата. Такъв проблем не съществува – подчертавам и смело мога да кажа, че познавам съдържанието на доклада! Това е сериозен проблем.

Друго, което – и е важно да отбележим тук, защото журналистите ще напуснат тази зала и ще искат да представят тази информация – тя е важна за обществото, когато се коментират съдебни дела е много важно да се каже изследвано ли е делото като самото дело изчетено ли е, фактите и обстоятелствата вътре как са разгледани ... поведението на всяка една от страните и участниците в наказателния процес и след това да бъде представено съдебното решение и ако това съдебно решение някъде считате, че е грешно – т. е. считате, че присъдата е грешно постановена, да се каже къде е грешката, кои не са отчетените доказателства по делото.

Твърдението и то широко застъпеното твърдение, че делата се бавят, изключително много в съдебна фаза, си има своето логическо обяснение и то е чл. 7 от НПК, в който е казано, че съдебното производство е основно като такова съдебно поведение.

За назначаването на вещи лица по усмотрение на съда – това категорично не е вярно, защото към всеки съд има списък на вещите лица, което им дава право те да бъдат назначавани като такива.

Основанието за прекратяване и спиране на наказателното производство за това, че свидетелите са политически обвързани – аз не го откривам никъде в чл. 24 или чл. 25 в НПК и смея да твърдя, че това е абсолютно невярно.

Бих искал да попитам – ако можете да обясните защо никъде не е възприета гледната точка на страните, защото нападите и адвокатурата, и съда без никакви бележки към прокуратурата - аз бих ви насочил да обърнете внимание на един доклад на ИВСС от пролетта на 2017 г. Отделно от това да обърнете особено внимание на Структурния и функционален анализ на Прокуратурата на Република България, който е наличен на сайта на МП. Там фактите говорят нещо съвсем друго.

Ако бихте могли или имате желание и потребност да отговорите на тези мои твърдения, аз съм готово да вляза в сблъсък с Вас. Благодаря.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Благодаря. Друга теза – Емилия Станинска, която ще се изкаже по двете дела с ефективните присъди за корупция.

ЕМИЛИЯ СТАНИНСКА: Благодаря. Интересът беше провокиран и вчера, защото колегата, с който сме работили в екипа, беше избран за председател за корупционния орган. Поздравления. Проучих този въпрос – кой не го познава от хората в Силистра, където съм работила. Когато дойдат да ме питат нещо се сещат за това дело. Делото е по същинско корупционно престъпление за подкуп от Митхат Табаков – народен представител от 41-то Народно събрание.

Наказателният процес се развива когато той вече е депутат. Деянието е – подкуп от края на 2004 г. Осъден беше ефективно първо от СГС на 4 години, после въззивната инстанция – САС, намали на 3 години при положението на чл. 66 – условно осъждане, съответно беше протестирано в тази част пред ВКС, беше върнато. Разгледано от друг състав в САС, който остави размера на наказанието, но отмени положението на чл. 66. След това присъдата отново беше обжалвана, във ВКС е от 13.02.2015 г. и потвърдена с решение. И така това дело попада в темпоралните параметрите на нашите изследвания и наблюдения от 2014 г. до 2017 г.

Интересното по този случай беше, че това е подкуп, който е - така да се каже, документиран. Когато разглеждахме финансовият профил на Табаков, той беше в дует с Гюнай Сефер – в качеството му на общински съвет и в сянка, през него минават всички потоци с неговата благословия. А Табаков е кмет, започващ първи мандат от 2003 г., а вторият му мандат е предсрочно прекратен поради избирането му за народен представител – и двамата са народни представители от този район. Тогава започна нашето разследване, бяхме Специализирано звено. Работехме в екип, като основно от първия ден до произнасянето на присъдата в СГС и след това професионална комуникация с колегата в САП /шум в залата/... протести и споделяне на някои тънкости от делото и факти съм била постоянно и съм всички критики, всички опити да

се доберат до мен, но това е един пример, който издържа. Още повече когато разглеждахме профила и искахме */шум в залата/*... тайна, неговата версия беше оборена с това и когато се разглеждаше другото дело, изведнъж виждаме, че всеки работен ден по сметката на Табаков постъпват по 3 – 4 хил. лв., по 8 – 10 хил. лв. от физически лица. Заинтересувахме се макар, че в искането беше заложено - за корупционно снемането на имунитет, но като обобщение по справките на ДАНС, той в рамките на четири години – от 2004 г. до 2008 г., по негови сметки са постъпвали – колко пари бяха засечени и са похарчени около 1 мил. и 400 хил. лв. За една община като Дулово, обл. Силистра, може да си представите човек, който е разполагал – и това са само пари, официално регистрирани. И тогава започнахме да разпитваме. Но не давахме много надежда.

Основното дело беше за с. Окорш – път, изграден с обществена поръчка, той е кмет и съответно фирмите на Гюнай Сефер, започнахме да разпитваме и когато разпитвахме бившия директор на ВиК - Гурбанов, той каза, че си пази и носи вносните бележки от 19.11.2004 г., и си носи своя екземпляр. Аз го питам – „Знаеш ли какво става?“, защото аз не вярвах, че това дело ще излезе подкуп като знам съдебна практика и т. н. Той отговори, че ще си отстои, че е дал парите за това и това и че той има интерес една обществена поръчка – водопроводна мрежа в селото, да бъде изградена от ВиК. Отива при него - познават се, Табаков, той казва: „Ще видим, има процедура“, знае, че финансирането е осигурено. След това тук поставя условието, както обикновено е действал. Тогава дава личната си сметка в банката да бъдат преведени 10 хил. лв. и тогава ще спечелят поръчката. Минава месец и половина – от м. октомври 2004 г. вече сериозно, и накрая преценява, че е по-добре и за дружеството, защото после има бонуси. От къде е намерил парите - 10 хил. лв., няма следа от дружеството да са дадени, но той ги внася с основание финансиране от името на ВиК, като пази екземпляр. А ние сме го взели от банката – тогава се съхраняваха още тези първични документи нищо, че беше минало доста време и разполагаме с него.

Така се развиха. До последно той остана без работа – бизнеса му, защото беше в частния бизнес към момента, който разследвахме вече, но до последно отстоя, в смисъл не промени версията си. Но версията на основния герой – Табаков, беше, че тези пари са му дадени в заем, защото пътувал към тези дати за София – х-л „Принцес“, развалила му се колата, обадил се на Петко, Петко ги превел и така, незнайно как – няма свидетели, му ги е върнал като се е върнал. Веднага засякохме часовете. Банковите извлечения бяха такива, че след това е харчил тези суми - след като Петко Гурбанов ги е превел, той ги е теглил от ПОС-терминал в казиното. При първото разкриване на

досъдебното производство - банкова тайна, нямаше такива движения по сметката – нито тегления, нищо нямаше. Но те още на досъдебната фаза си държаха на версията. Съответно съчетахме часовете – в момента, в който от офис – Силистра на ОББ се превеждат 10 хил. лв. след част и 15 мин. той от личната сметка по кредитната карта веднага е уведомен.

Оборихме на досъдебната фаза, т. е. приехме, че след като банката дава тази информация, версията му е оборена, в съдебната фаза съдът прие, че ще искат отново разкриване на банкова тайна и се появиха тези суми. Но не бяха подготвени за това и затова ви казвам, че и в банката беше вече подготвена почвата да ни дадат тази информация, която те развиваха версията още в началото. Вече тогава не бяха догледали нещо, защото неговите обяснения бяха, че е теглено от ПОС-терминала, а – на английски език са транзакциите, даже направих искане да се преведе, пише „покупки“ – тези суми. Просто не бяха, в този момент – вече бяха победители с версията и тя щеше до известна степен да проработи.

Но този момент вече беше съвсем очевиден и нямаха други защитни средства. Съответно свидетелят - Гурбанов, който е дал парите и директор на ВиК тогава, другите бяха странични и косвени доказателства – бившия зам.-кмет също даде гласови доказателства. Имаше един момент когато беше дума срещу дума. Но пък и документите, затова казвам, че е много важно и в съдебна фаза да се събират доказателства, още повече, че тяхната лансирана по този начин версия беше оборена с това, че аз изпреварващо изисках командировъчните на неговия шофьор и точно на инкриминираните дати. Той твърди едно – съответно бяха изпратени изпреварващо и като гледам съда сериозно отсъди тези неща. Тук вече имаше синхрон на писмените и гласни доказателства. В крайна сметка, защото той имаше предходна присъда - Табаков, вече влязла в сила 5 години по чл. 282 с помагач – бившия гладен юрисконсулт на общината, а когато разследвахме беше вече зам.-кмет. Тук вече беше въпрос на чест, в последствие се комулираха двете, беше и въпрос на чест, но накрая се преборихме да остане ефективна 3 години за подкуп, като съдът отчете, че времето, което е минало, е смекчаващо обстоятелство. Може би това е единственият случай за лице от високите етажи на властта, осъдено ефективно с наказание „Лишаване от свобода“.

Тези две дела – едното го виждам, че е на сайта на ВКС, другото по чл. 282, влязло в сила 16.01.2014 г., беше по хипотезата, без да е връщано – изцяло си извървя пътя до ВКС и се потвърди. Имаше оправдателни етапи по отношение на това кои разпоредби за обществените поръчки са нарушени, но него не го открих в бързината и

не съм го проследявала. Беше показателно, че при хипотезата на - могли да са настъпят имуществени вреди, защото обществената поръчка беше спряна за 33 мил. лв. за Община Дулово. С разкриването трябва да ви кажа, че е благодарение на местната структура на ДАНС. Работили сме при условия – когато съм тръгнала с екипа шофьор и следовател, и сме разпитали - когато колата ни е била в гр. Дулово и е била драскана и какво ли не, не са ни давали дори да паркираме в двора вечерно време, когато се прибираме в Дулово, пред сградата на Дирекцията на полицията. Работехме почти конспиративно, колегите от Силистра сме ги ползвали само стаи да ни дадат, без да ги – имаше интерес, защото проблемът по тези дела е – това са местните структура на прокуратура и разследващите органи са силно обвързани с другите видове власти.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, това е факт.

ЕМИЛИЯ СТАНИНСКА: При нас беше условието, че се разследваше - освен с качеството тогава, че са народни представители, първоначално – преди обвиненията, още като не беше направено искане на главния прокурор за имунитета, просто с постановление да се разследва от прокурор от СГП.

Има шанс да успеят такива дела. Това са двата случая.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, това беше нашумял случай с осъдителна присъда за корупционно дело.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Нали говорите за второто дело, защото първото беше на Специализирания сектор и от СГП работеше Пламен Георгиев и Пламен Панайотов, които внесоха обвинителен акт. Работиха заедно с прокурор от ВКП – Граматиков, и тяхното дело е абсолютно успешно с влязло в сила осъдителна присъда. Говоря за първото дело. Казвам за екипа, който е работил, защото познавам работата на колегата от ВКП, която беше перфектна и делото има осъдителна присъда.

ЕМИЛИЯ СТАНИНСКА: Пламен Панайотов не е работил. Мога да цитирам делата, по които е работил. Колегата Георгиев беше изтъкнал това нещо, питайте го. Ние работехме в другото специализирано звено, което се създаде през 2009 г.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Всъщност това е интересно толкова, доколкото новия председател на антикорупционния орган - г-н Георгиев, неговият основен, най-голям плюс беше посочено, че той е бил наблюдаващ прокурор по това дело. Вчера от трибуната на Народното събрание това го заяви като резултат.

/Говорят едновременно./

ОТ ЗАЛАТА: Какво значение има това по темата. Отклоняваме се.

ЦВЕТИНКА ПАШКУНОВА: Аз също мисля, че се отклоняваме от темата.

ЕМИЛИЯ СТАНИНСКА: С г-жа Карагьозова искахме да внесем яснота в картината и да се разбере, че не е толкова черна и да внесем малко оптимизъм. Но да ви кажа какво ни коства – коства ми, че никой не знае, че съм аз, но си понесох последствията във всяко едно отношение.

/Говорят едновременно./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Благодаря Ви, г-жо Станинска, за усилията, които сте положила. Г-жо Пашкунова, заповядайте.

ЦВЕТИНКА ПАШКУНОВА: Благодаря, но ще изчакам и другите мнения и накрая ще взема думата, защото не мога да не се изкажа.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Виждам, че има много желаещи да се изкажат, но първо да чуем дали има още дела, които са свързани с темата. Тук има прокурори, които са работили конкретно. Бяха поканени и съдии, които са работили по делата, но не дойдоха на заседанието ни.

Г-жо Пашкунова, заповядайте за мнение.

ЦВЕТИНКА ПАШКУНОВА: Благодаря. До преди няколко месеца също бях действащ съдия и с доста сериозен и продължителен във времето опит – повече от 26 години, съм наказателен съдия. Участвала съм както в състави, които са постановявали оправдателни присъди от първа до касационна инстанция, така и в състави, които са постановявали осъдителни, при това ефективни осъдителни присъди за корупционни престъпления.

Съжалявам, че този доклад не ми беше известен преди, за да си направя труда да изляза с конкретни факти, но мога да кажа, че в периода, който вие анализирате, със сигурност, като председател на касационен състав в III-то НО, ние потвърдихме първата ефективна присъда на прокурор за подкуп. Така, че не е вярно, че съдът не постановява осъдителни присъди.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Това не го твърдим.

ЦВЕТИНКА ПАШКУНОВА: След като се присъединявам към казаното от г-н Брегов по отношение на това как се прави анализ, какви са изискванията към анализа и как той трябва да бъде обективен, всеобхватен и съобразен с определени изисквания, бих искала да кажа няколко неща в качеството си на доскоро действащ съдия въз основа на това, което е представено като доклад.

По отношение на анализа на влезни в сила съдебни актове. Вярно е, че всеки гражданин има правото да изрази мнение по една влязла в сила присъда, да обективира съгласие или несъгласие, подкрепяйки го с аргументи, но ми се струва, че не може

институция като Гражданския съвет към ВСС да излезе с анализ, в който да се внушава недобросъвестност в работата на съда, защото – предполагам, че повечето тук ще се съгласят, това е удар по имиджа на съда, който символизира държавност.

Не може да се твърди, че мотиви на съда противоречат на здравата житейска логика, кой го е казал това, въз основа на какви факти почиват подобни заключения!? Аз не казвам, че съда не допуска грешки, далече съм от тази мисъл. Затова има инстанционен контрол, затова има отменени присъди! Но не бива да се внушават изводи, че съда не спазва закона, че съда, отлагайки делата, обслужва интересите на подсъдимите, че съда, назначавайки експертизи, преследва постановяването на оправдателен съдебен акт. За мен това е интервенция в една много сложна дейност – доказателствена, правораздавателна, която е възложена на определена категория юристи.

Аз лично не бих си позволила да изразявам мнения по прилагането на определени медицински практики, защото не съм експерт в тази област. Затова ми се струва, че когато се правят подобни обсъждания, изводи и се предлагат препоръки, те трябва да почиват на изключително доброто и експертно познаване на фактите по делото, а – вярвайте ми, това са доста сложни дела, многотомни, с изключително комплицирана престъпна съставомерност от обективна и субективна страна всеки елемент, от която трябва да бъде доказан по надлежния ред. И ето – чуваме колегата – прокурор, която казва, че при положени усилия и при представени категорични и убедителни доказателства, присъдите са осъдителни.

По отношение на невлезлите в сила съдебни актове считам, че е абсолютно недопустимо да се правят каквито и да било анализи, обсъждания, да се сугестира общественото мнение, че съда произволно върнал делото поради липса на мотиви само и само да избяга от отговорност. Така, че имам сериозни притеснения към това, което се представи като информация. Струва ми се, че то е избирателно подбрано и е некоректно представено.

Иска ми се при подобни следващи форуми, на които се обсъждат такива дела, нека да се поканят представители на магистратите и от прокурорската гилдия, и от гилдията на съдиите, които да могат да кажат своите мнения, да споделят своите практики и своя опит. Защото да се препоръчва на съда да не отлага дела, при положение, че процесуалния закон задължава всеки магистрат да охранява правата на страните в процеса, при положение, че това създава процесуално нарушение, което е основание за отмяна на един съдебен акт, който се постановява понякога след разпит на

двеста – триста души свидетели след водене съдебно следствие в рамките на четири – пет – шест години и не би следвало да се внушава на обществото, че съда разглежда тези дела продължително – видите ли, за да може да наложи наказание при условията на смекчена наказателна отговорност!

Друг е въпросът – отварям скоба, че това е задължение по закон при продължителен неразумен срок на съдебното и наказателното разследване, подсъдимият да бъде помирян с по-леко наказание, включително с прилагане на института на условното осъждане.

Другото, което искам да ви кажа – такава е и практиката на Европейския съд, защото подсъдимия каквото и престъпление да е извършил, той също има своите права в един наказателен процес. Няма съд в държавата, който да ползва привилегиите и съответно да отчита това като някакво предимство и да го преследва като някаква цел да „точич“ един съдебен процес в рамките на 10 години само и само да се постанови условно наказание на подсъдимия!

Или пък да кажете, че не бива да се назначава експертиза в съдебната фаза! Едно, че съдебната фаза е централна фаза на наказателния процес, ние следва да подчиним процеса на разкриване на обективната истина без оглед на това кой е подсъдимия – дали е представител на малцинство или е магистрат, за нас те имат своите процесуални права и ние сме длъжни, както, за да охраним интересите на обществото, така също, за да съблюдаваме правата на страните - представители на прокурора, на защитата и на подсъдимото лице, да съберем всички доказателства, които ползват обвинението или ползват подсъдимото лице. Затова тройна, петорна или седморна експертиза – това е в правомощието на решаващия орган да прецени какво ще допусне, какво ще изслуша по делото и – забележете, какво ще цени!

Няма страничен наблюдател, представител на обществеността или на който и да е било държавен орган или институция, който да даде съвет на съдията по отношение на оценъчната му дейност в рамките на доказателствения процес кое ще цени и кое не. Ако той е сгрешил в доказателствената преценка – има касационна, въззивна инстанция, които следва да отчетат грешката и съответно да приложат закона по начин, че да се постигне ефекта, който и представителя на обвинението, и съответно подсъдимите лица, които участват в процеса очакват – той би трябвало да е предвидим, предсказуем, съобразно събрания доказателствен материал.

И още нещо – констатира се противоречива съдебна практика, противоречиви решения по отношение на актовете, с които финализират обвиненията за корупционни

престъпления. Има процедура, има механизъм за преодоляване на подобни противоречия. Има оторизирани органи – главен прокурор, председател на ВКС, които могат да инициират тълкователна дейност на съда ако има съществени противоречия при постановените актове по правоприлагането на нормите, които лимитиран корупционни престъпления и това може да бъде преодоляно. Но не да се внушава, че решенията са противоречиви, защото се цели да се обслужат определени интереси на магистрати, които са подсъдими или на представители на политически партии – това е крайно некоретно!

И пак казвам – става дума да една сложна, изключително специфична професионална дейност, която е възложена на правораздавателните органи. Няма лошо в това да има обществен коментар, да има изразени мнения и становища, но нека това да не се превръща в намеса в работата на съда. Благодаря.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Бих искала и аз да се изкажа. Трябва изключително внимателно да се подхожда към подобен вид анализи – подкрепям колегата от Института за пазарна икономика, защото няма инстанция или институция в България, която да има право да проверява по същество мотивите по делата – нито ИВСС, нито ВСС и т. н., както каза и г-жа Пашкунова, те подлежат на контрол само от повисшестоящата инстанция. По този повод – изводите може пак да бъдат същите, но той е прав, че трябва да има ясни критерии – първо, второ, трето, и трябва да е подкрепено с цифри и факти от самите дела. Защото е възможно при диаметрално противоположна присъда между едната и другата инстанция - взимаме мотивите на окончателната инстанция, по окончателното произнасяне, те са най-меродавни, въз основа на което е произнесена окончателната присъда и виждаме кои доказателства са кредитирани и кои не са, кои са състоятелни и кои не са, какво се е случило. Например, ето – давам идея за един от мотивите да си направим методология, и тогава вече да видим – те пак може да излезнат същите, то вече да са подкрепени с факти.

Другото нещо, което бих искала да кажа – поправете ме, не съм проследила, признавам си, по отношение на сроковете и продължителността - то е широко известно, че най-много по тази точка „гонят“ съдиите и ги проверяват, но още предишния състав на ВСС започна да изработва норма за натовареност – не съм проследила дали е завършена.

ЦВЕТИНКА ПАШКУНОВА: Все още е в експериментален процес.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Да, но ако и когато тя влезе в завършен вид – това е другият критерии, на който може да се стъпи. Защото това би било някаква обективна

методология, на която и ВСС би одобрил – той се е консултирал с трите прослойки магистрати и т. н. Т. е. това искам да кажа – да се види въз основа на натовареността. И – другото нещо, аз съм била от всички страни на тази барикада, това са 15 дела, това не е представителна извадка, не е обобщение. Обаче утре ще „излезе“ в медиите, че това е обобщената картина на делата!

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Още в началото ви казах изрично, че това са съдебни решения, които са постановени противоречиво от различните инстанции. Това е критерия, по който са подбрани тези 15 дела в рамките на посочения период. Разбирам, че е крайно неприятно за хората, които... Това са наши препоръки. Когато тук – на тази маса, се критикува работата на прокуратурата, например от докладите на г-н Брегов в продължение на две години...

ИВАН БРЕГОВ: Кои доклади – посочете конкретно.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: ... изведнъж нямат право на отговор. Тогава е възможно - прокуратурата може да се критикува във всеки един доклад от редица организации, които правят това системно. Когато една организация е решила да направи мониторинг по определени критерии, без да имаме никакъв начин претенциите...

ИВАН БРЕГОВ: Вие нямате критерии.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Имаме.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Как да нямаме, нали казахме кои са – противоречиви решения на отделните инстанции. И сочат само мотивите от съдебните актове.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: И изрично казах, че не са включени дела, при които подобни проблеми не са били констатирани или присъдите са били осъдителни. Затова ви моля да слушате внимателно преди да задавате въпроси от този сорт.

Този доклад по никакъв начин няма претенциите за научен доклад. Мога да ви кажа, че е изработен от магистрати – съдии и прокурори, които работят по тези дела. Всички са поканени на днешното заседание, но, както виждате, много от тях имат притеснения да застанат и да говорят от тази трибуна или от която и да е друга.

Например един човек от хората, които са работили по тези дела в Апелативна прокуратура – София, в имейла, с който съм го поканила, защото съм видяла, че той работи по 5-6 корупционни дела срещу магистрат, човека накрая ми пише: „От опита ми по всички дела за значим обществен интерес, които съм разследвал, съм разбрал едно – грешката по тези дела е неизбежна, а често пъти и умишлена. Лъжесвидетелства се безобразно, ходатайства се по много тънък начин. Създават се административни

трудности, изчезват документи. Не се разрешава или се забавя разрешението на прилагането на срс-та, изтича информация. Гледат ни подозрително като прокажени, третирани или като престъпници.“ Това е точно, както и г-жа Станинска каза, че не смеят да си паркират колата на прокуратура в селото.

Заповядайте, г-н Хаджиминчев иска думата.

ИЛЪО ХАДЖИМИНЧЕВ: Само един кратък коментар, благодаря. От направените тук изказвания – аз не съм участник в съдебната система, възприемам го като представител на гражданското общество.

Останах с впечатление, че докладът дава грешни констатации и че такива проблеми няма в съда. Твърдение, че парите му ги връщат, т. е. има едно отхвърляне на тезите, които г-жа Карагьозова представя – едва ли не, че няма проблем. Аз съм сигурен, че всички знаем, че проблеми има в съдебното. И ако това не е начинът, по който трябва да се поставят тези проблеми и да се разглеждат. Нали това е идеята на дискусиата, да се намери един правилен начин, който да е възприемчив за всички страни – и за съдебната система, и за обществото така, че нещата да звучат не като инсинуации, а като реалност. Аз не приемам това тотално отхвърляне – всичко това, което е казано не е вярно. Но не е така!

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Г-жа Георгиева иска думата, заповядайте.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Опитвам се да заема думата от много време, благодаря.

Това е първи опит, поне аз присъствам на първи анализ, в който някой се опитва да каже, да постави и да каже, че има нередности в съдебните актове. В този смисъл аз приветствам тази инициатива и с каквото мога ще съдействам, за да развиете методологията, както казва колегата Брегов, защото това е важна да се знае – на какво се стъпва. Но когато се задава тема, че излагаш мотиви в съдебни актове, противоречиви в няколко инстанции, няма нужда от методология. Само посочваш изброително, както е направено, мотивите. Защото съдия Пашкунова каза нещо много важно – правораздавателната дейност е изключителна, специфична. Тя е непонятна за хора, които са извън този процес. Затова винаги има разлики, които правят NGO хора, които нямат нито един ден стаж като магистрати и истинските хора, които, както казва колежката и това, което е написал колегата – всеки ден преживяват натиск върху гърба си затова, че отстояват интересите на държавата.

Затова аз смятам, че тази инициатива трябва да продължи с препоръките на съдия Пашкунова да се гледат делата като цяло, защото задължително на тази маса трябва да се каже, че това са само част от делата – 15 на брой, защото България има

основание да се гордее със съдиите си и много малка част от тях хвърлят катран в кацата с мед. Смятам, особено за делото на несебърския кмет, по което аз съм работила, предлагам за го анализираме и да изложим публично – нека народът да види какво правят съдиите. На първа инстанция оправдават, на втора – апелативния съд оправдава. Идва Върховният съд – съдът пише мотиви убийствени за това, че при крестящи доказателства за извършено престъпление – продаваш публично платно, което е публично-общинска собственост. На такива имоти не се издават актове за собственост – те не подлежат на продажба. И кметът го е продал. Върховният съд отменя оправдателната присъда и връща делото на апелативния съд с указания. Апелативният съд го осъжда. Идва втори път във Върховия съд, друг състав от първия. Всичките изводи на съда и постановява оправдателна присъда, която между впрочем в делата на Върховия съд е много рядка практика. Хайде после проучете към този етап какъв е бил подсъдимия, какъв длъжности в партийната йерархия заема.

Така, че това, за което българското общество е */шум в залата/*... факт, но само за част от делата. И това не трябва да хвърля кал върху честните съдии, които пишат перфектни мотиви. Запазила съм няколко съдебни акта, които са равни на учебник – перфектни знания имат съдиите от Върховния съд. Така, че не трябва да се обругава всичко, което са направили хората като начална инициатива. Обратно – трябва да се подкрепи. Г-жа Карагъзова е допуснала сериозна грешка като е поканила такъв състав, който ще направи съответните правни изводи, но не можеш да ги защитиш без магистрати.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Поканила съм и магистратите.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: По делото на съдията от Велико Търново – работих от ниво преписка до осъдителна присъда, беше в Специализираното звено. По него работи колегата Иван Аврамов. Наблюдавах по линия на ВКП. Всичките срс-та сочат на договорки между този човек, който си иска парите. Изобщо не става въпрос за заем. Тези доказателства са факт. И апелативният съд го оправда.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Мога да ви кажа, че 15-те дела, които са посочени, са много подробно изследвани изцяло. Тук виждате повърхността, върха на айсберга. Не мога да чета тук подробно делата, някои от вас може да вникне и да си запази вниманието ако започна да чета този доклад в неговата цялост. Казали сме какъв е проблема, ние говорим само за проблемната част. Това по никакъв начин не означава, че няма и положителна практика – това е ясно казано.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Трябва да се извадят от общата част на тези дела и да се види цитираните 15 бр. какъв процент представляват.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Всички дела, които отговарят на нашия критерии – 100% от делата, които отговарят на критерия.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Но става манипулативно, разбирате ли, г-жо Карагъзова!?

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Ние правим индикация. Така сме преценили и така сме го направили. Всеки в тази зала и всяка организация изнася свой доклад. Разбирам, че нашата тема никой не иска да повдигне.

/Говорят едновременно – отрицателни възклицания./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: За пет години тя не е била повдигната никога, нито веднъж.

Освен препоръките към съда, отправяме и една препоръка към медиите. Тъй като ми прави впечатление, че в контактуването с хората, които работят като разследващи по тези дела, че те имат необходимостта да говорят и споделят. В медийното пространство, за съжаление, надълго и нашироко се явяват адвокатите на подсъдимите, които, разбира се, имат правото да говорят, да излагат своята позиция. Разследващите и прокурорите нямат право да излязат в тези медии и да защитят своята позиция. Съдиите, както виждаме, отказват да коментират свои актове.

ЦВЕТИНКА ПАШКУНОВА: Те не могат и да коментират по висящи производства.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да. Моля, вижте заглавието. Говорим за дела, влезли в съдебна фаза.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: А втората част!? Има и невлезли в сила!

ЦВЕТИНКА ПАШКУНОВА: А втората!? Има и невлезли в сила съдебни актове!

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Те са в съдебна фаза.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ и ЦВЕТИНКА ПАШКУНОВА: Няма значение.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Говоря за тези, по които има постановени присъди. Когато има крайна присъда.

Говоря от гледна точка на широката общественост. В медиите се чува гласът само на едната страна. Остава нагласата, че всички проблеми в съдебната система са в прокуратурата. Това беше една от причините, поради която аз избрах тази тема, защото се виждам с хора, които не са юристи или магистрати, самата аз не съм такава. Но те

изразяват недоволство, виждаме се в неформална обстановка и се оплакват, че съдебната система за нищо не става, защото прокуратурата нищо не прави. Защото това се внушава постоянно, от медиите се чува само това. Поради това днес с хора, с които сме работили по много дела – това са и съдии, и прокурори, и никой от тях не е на ръководна длъжност. Това са редови съдии и прокурори, те се нагърбиха и направиха този анализ след като много подробно са чели делата от край до край. Освен това по много от делата те са работили от край до край.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Смятам, че е необходимо да си говорим. Подкрепям да се започне да се говори по тази тема, но пак призовавам – внимателно, заради обектите и съществуването на делата.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Тук е съвсем внимателно. Нашите изводи се базират на тези факти. Това са изводи, обобщения. Никъде не казваме, че съдът няма право за отлага вината. Ние показваме тенденцията, че когато делата се отлагат с повече от седем години, присъдите показват, че автоматично се смекчава отговорността и те са осъдени с много по-ниски присъди. Това не е целенасочено, разбирате ли!?

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Ако това е целенасочено – отлагано от подсъдимия, за да стигне нивото да се намали наказанието, тогава това критерии ли е!? Мога основно правило – едно дело, което не можеш да спечелиш, го отлагаш. Ефектът ще бъде абсолютно еднакъв.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Едно изречение – категорично съм „за“ такъв дебат да започне, защото досега наистина темата е била табу. Ние се опитваме тук с тези мнения да помогнем докладът да стане по-малко атакуем, да стане по-състоятелен и да се базира на по-сериозни изводи. Това е целта.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Понеже не сте присъствали на други заседания на Гражданския съвет – тук докладите са работни, те са оперативни. Това не са научни доклади на научни сътрудници, било то и по право. Това са доклади, които са изработени от работещи магистрати и аз съм убедена, че никой по-добре от тях не разбира проблемите вътре в съдебната система. Всички неправителствени организации, които лобират и „кръжат“ наоколо и обясняват, че разбират по-добре проблемите на съдебната система, отколкото самите работещи магистрати вътре, това не е вярно. Затова нашето НПО, което работи от 2006 г. винаги е работило в подкрепа на хора, вътре в системата. Т. е. подкрепя добрите, работещите, за да могат те вътре, в своите системи - независимо дали е прокуратура, ГД „БОП“ или съд, да могат да се справят, т.

е. да „изплуват“. Работим от 2006 г. и имаме 30 проекта, свързани в сфера върховенство на закона, добро управление и антикорупция.

Г-жа Дерменджиева иска думата, заповядайте.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Извинявам се, ако в краткото изказване, което ще направя, сгреша с някой термин – повечето ме познават, аз съм финансист, затова всички с юридическо образование, моля да ме извинят.

С оглед на присъствие на медиите ще кажа няколко думи. Членовете на Гражданския съвет считам, че до момента сме разглеждали изключително важна материя, която се надявам да е била полезна за всички магистрати, с разглеждане на различни наредби и казуси, с това, което е изключително важна за тяхната дейност и – бих казала, с нашето експертно мнение, както и г-жа Карагъзова каза и представи не случайно организации и структури, участващи като членове на Гражданския съвет, които в своята цялост са и в цялата съдебна система са участници.

Както се казва – трябва да се казват нещата, започна се по някакъв начин и мисля, че ще намерим правилния път да продължим тази материя. Лично на мен, много важно, което ми направи впечатление – засегна много мъничко този момент, а именно мястото на съдебната експертиза и оценката по отношение на един специалист. Понякога доста не на първи план съдът в решаването на едно дело, в крайна сметка.

Отварям една скоба – приключи работата на междуведомствената работната група в Министерство на правосъдието още в края на м. октомври 2017 г. с разглеждане подобрението на Наредбата за вещите лица с оглед, стъпвайки на тези подобрения очакваме да се създаде и отново да бъдем поканени широко и в по-голямата част представители на участниците в Гражданския съвет за създаване на дългоотлагания Закон за вещите лица. Надявам се тези моменти, които леко са засегнати, но считам, че играят огромна роля, ще бъдат – най-малко списъците и начинът на назначение, там се разглеждат и би следвало да се разглеждат моментите за това кой въобще да бъде включен, нивото на компетенция, специализация и правоспособност – в тази посока, това и в Наредбата, доколкото е могло, е разгледано. Слушах внимателно г-жа Карагъзова, пак казвам, че има много, дори този тънък момент с вещите лица, накратко споменат, дава възможност ние да продължим да разглеждаме всеки един момент, както и процесите, които са болезнени в обществото и които би следвало да разглеждаме.

Ще помоля представителите на пресата да не си направят никакви грешни изводи в крайна сметка, защото си мисля, че повдигане на завесата трябва да има с една

по-внимателна работа за в бъдеще. Да не се остане с грешно впечатление. Разглеждането на такива обстоятелства, които, както разбирам, конкретно тези дела, които имат определен ъгъл, би следвало да се продължи като се вземат всички препоръки предвид и да продължим да работим.

Лично аз благодаря на г-жа Карагъзова и каквото трябва – мисля, че никой няма да откаже, да продължим в тази посока.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Каква е нашата препоръка към вещите лица и експертите. Не съм казала никъде, че съда няма право да назначава петорни, шесторни, седморни експертизи. Казваме, че по делата, които наблюдаваме - за длъжностни престъпления, се основават на заключения, изготвени в досъдебната фаза експертизи – счетоводни и др. Чета: „В съдебната фаза винаги се назначават нови такива със същите задачи, но с участието на други експерти, които в 90% от случаите дават заключение в полза на подсъдимия.“

Г-н Ленков иска думата, заповядайте.

ЛЕНКО ЛЕНКОВ: Благодаря. Не съм член на Гражданския съвет и ще кажа две неща – съгласен съм с гласовете, които се чува тук, че този материал, който оживено се обсъжда и може би погрешно се нарича анализ, той е по-скоро преглед на някои неща, далеч от академично съвършенство.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Това е мониторинг, пише го – анализ на оправдателните присъди.

ЛЕНКО ЛЕНКОВ: Да. Далеч е от академично съвършенство и сигурно бележките в тази посока имат известно основание. Също така обаче много съм съгласен и подкрепям тези гласове, които се чува, че това поставя начало или поне отваря един много важен разговор. Мисля, че си струва този разговор да бъде сериозно продължен.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Дори инициране към ВСС, ако стане достатъчно състоятелно като ниво.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: С участието на ВСС, точно така.

ЛЕНКО ЛЕНКОВ: Разбира се това не е представено в цялата пълнота и сложност, която тази тема заслужва. Обаче, разбира се, самата температура на дискусиата, която се разви, показва, че има смисъл.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Благодаря. Тук обикновено много е лесно за мен да поставя тема – новите проблемите, изложени в Доклада на Европейската комисия и препоръките, имали се 18 пъти такава тема. Спокойно мога да си осигуря един безкраен комфорт на тези заседания.

Г-н Николов иска думата, заповядайте.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Благодаря. Присъединявам се към казаното от г-н Брегов и г-жа Пашкунова. Съгласен съм да се говори за това, но да се говори с факти и аргументи. На второ място засягам въпроса – работа ли е на Гражданския съвет да прави такъв анализ и ако е работа, то наистина трябва да почива на някаква методология, която да има своята тежест когато се представи на ВСС. Преди малко казахте, че е анализ. Анализирате ли оправдателните присъди – пак е анализ.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Това е граждански мониторинг на съдебните решения. Да. Представи ли се тук един много задълбочен анализ!?

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Тук стигаме до въпроса - за какво е Гражданския съвет!? Не ли той да подпомага ВСС за съответните секторни политики и отрасли – дали служители, дали експертизи.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Г-н Николов, поканени са всички членове на Съдийската и Прокурорска колегии, както и на етичните комисии. Една от основните дейности на ВСС е работата по етиката и корупцията вътре в съдебната система, не е ли така.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Така е, но трябва и да се замислим защо все още няма съпредседател на Гражданския съвет от страна на ВСС. Да се замислим за посоката, в която ще вървим и ще работим.

ИВАН БРЕГОВ: За да подкрепя думите на г-н Николов.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Извинете, ще Ви прекъсна. Г-ца Руканова иска думата, заповядайте.

ДЕНИЦА РУКАНОВА: Благодаря. Не съм съгласна. С масовите критики към доклада за мен беше пределно ясно какви съдебни актове са представени и че това не е мнозинството съдебни актове. Останах с впечатление, че за взелите участие в дискусиата е по-важно това какъв процент от актовете е. Мисля, че няма спор, че това СА съдебни актове и голяма част от тях влезли в сила с безспорни проблеми.

Познавам практиката на Съда в Страсбург и зная, че един от основните принципи на демократичната правова държава е възможно най-високо доверие в съдебната система, което обаче при нас не е факт и мисля, че всички ще се съгласим. Обществото има безспорно чувство за липса на справедливост. За съжаление и съда в някои подобни дела с висок обществен интерес има заслуга за това. Когато четем мотиви на състава на ВКС – с цялото ми уважение към прекрасните съдии, които работят в този съд и са огромно мнозинство, когато има дори един състав, който си

позволява да каже, че кмета не познава Конституцията и това го оправдава, мисля, че това е проблем, който трябва да се дискутира. За мен всички поставени теми са легитимни за дискусия. От там нататък формални признаци какъв процент са делата, какъв е анализа, мисля, че не трябва да си губим времето с подобни въпроси. Благодаря.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Благодаря, г-н Брегов – заповядайте.

ИВАН БРЕГОВ: Благодаря. Чисто информативно, без да акцентирам. Процедура ли искате, доктрина, за демокрацията. Масианската школа и Школата на ..., които са изградили тази теория през последните 60 години, почиват на силата на най-добрия аргумент. За да имаме аргумент, трябва да имаме правила на играта. С това ще приключа да коментирам тази тема и ще отворя другият важен въпрос, който г-н Николов повдигна – защо няма съпредседател на Гражданския съвет от страна на ВСС. Доколкото ми е известно от протоколите на заседанията на ВСС, виждам, че има някакво разногласие или по-скоро неприемане на Годишния ни план.

ЦВЕТИНКА ПАШКУНОВА: Може би аз трябва да отговоря. Въпросът за съпредседател лично аз го поставих два пъти на заседание на ВСС.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, също така имахме среща с Вас в заседание на КПИВ.

ЦВЕТИНКА ПАШКУНОВА: Точно така – правната комисия и представители на Гражданския съвет. Мнозинството от Пленума на ВСС взе решение такъв съпредседател да бъде избран след като бъде изготвена Наредбата, регламентираща правомощията и статута на Съвета за партньорство. Тази Наредба вече е изготвена, в момента тече обсъждането на Закон за нормативните актове, който, знаете, че е двумесечен срок. След като бъде приета Наредбата веднага - искам да ви уверя, че в самата Наредба има правила, които уреждат отношенията между Гражданския съвет и Съвета за партньорство, така че след като бъде приета Наредбата от пленума на ВСС, ние сме длъжни да определим съпредседател.

По отношение на Програмата – ние нямаме правомощия да я приемаме, приемате я вие. Ние трябваше да се информираме и да я приемем за сведение. Отново мнозинството гласува против да бъде приета за сведение именно поради включени в Програмата въпроси за обсъждане, касаещи анализи и коментари на висящи производства в досъдебната фаза – казвам ви какви бяха аргументите на колегите, коментари и анализи на мотиви по невлезли в сила съдебни актове, за които те */шум в*

залата/... събрали на второ място, което ние считаме, че не е в правомощията на Гражданския съвет и е недопустимо да се прави от тази институция.

Това е, което мога да кажа по отношение решенията на Пленума. Разбира се това не ви пречи да продължите своята дейност. Вие, освен, че сте партньор, сте и коректив на работата на ВСС и вие сте хората, които определят програмата и темите, които да включите за обсъждане.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Тези теми са предложени от организации, на които аз не съм могла да им кажа, че нямат право да предложат тези теми. Както знаете, имах обструкции относно темите, които предложихте миналата година, но бяха включени в Годишния план.

За съжаление изборът на съпредседател на ГС към ВСС от страна на ВСС се обвързва с изготвянето на Наредбата за Съвета за партньорство. Това е нелогично и е много важно. Ако имахме съпредседател от страна на ВСС при изработването на Плана в миналите заседания, тези неща щяха да бъдат обсъдени и точките може би щяха да отпаднат.

ЦВЕТИНКА ПАШКУНОВА: Много добре ви разбирам, но, знаете, че става дума за решение на колективен орган.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, г-жо Пашкунова. Използвам случая да Ви благодаря за подкрепата, която оказвате на Гражданския съвет в рамките на ВСС, защото новия състав на ВСС, който винаги е канен на заседанията, не присъства. От всички реплики, които получих, че не сме поканили правилните хора, всички те са поканени – главния инспектор на ИВСС, членовете на КПЕ към Съдийската колегия на ВСС и членовете на КПЕ към Прокурорската колегия на ВСС, говорителя на Главния прокурор на Р България, началника на Кабинета на Президента на Р България, председателя на ВКС, председателя на ВАС, административния ръководител на Специализираната прокуратура, експерти „Връзки с обществеността“ на ВКС, ВАС и ИВСС. Когато говорим за корупция, комисиите по професионална етика към колегиите на ВСС са поканени.

Г-н Николов иска думата, заповядайте.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Благодаря. Това, което каза г-жа Пашкунова - ние трябва да убедим това мнозинство чрез нашите действия, можем да помогнем на тях със съответни анализи, политики и т. н. Съгласен съм, че г-жа Пашкунова направи много за нас, но за да има реален ефект от всички това, ние трябва да убедим

останалите членове, че със своята работа допринасяме с нещо. Не става въпрос за Годишния план само.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Благодаря. Г-жо Георгиева – заповядайте.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Жалко, че така протече дискусиата – с желание отначало да се обругае анализа и във втората половина, където имаше разумни изказвания - и от г-жа Пашкунова, която защити съда и направи много ефективно изказване.

Когато се критикува прокуратурата всички викат „ура“ дори когато това не е основателно. Макар, че тя има основания за критики, но има и много основания да бъде похвалена. Дори ИПИ и един от неговите представители скоро на един форум нарече прокуратурата „one-man show“, което беше лична обида за мен, защото 40 години съм прокурор, подписвам се под моето мнение и никой не е в състояние да ми го промени. Ето там стои един прокурор и той е същия. Когато се говори лошо за прокуратурата – „Браво“, а когато за първи път казваме, че и в съда има проблеми, дайте да ги видим и да увеличим броя на честните съдии вместо тези, започват да крещите.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Само за момент, за да припомним предисторията за всичко, което се случва в отношенията между Гражданския съвет и ВСС.

Една от основните причини, поради която аз съм убедена, че в момента има някакви притеснения в част от членовете на ВСС към Гражданския съвет е една минала преди две години, абсолютно за мен неоправдана проява на представител на ИПИ, който беше поканен наред с други членове на Гражданския съвет по темата за случайното разпределение на делата, ако не ме лъже паметта, който в заседание на ВСС поиска оставката на Главния прокурор. Затова трябва да имаме нормално поведение.

ОТ ЗАЛАТА: Г-жо Карагъзова, нека да направим почивка. Смесваме вече темите.

ИВАН БРЕГОВ: Като представител на ИПИ, считам, че това е некоректно.

/Говорят едновременно./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Предложение за почивка беше дадено, предлагам да направим такава.

ЦВЕТИНКА ПАШКУНОВА: Преди това бих искала да кажа още няколко думи. По повод изказването на колегите за обругаването на доклада и за това, че когато се критикува прокуратурата */шум в залата/*... аплодисменти и ръкопляскания, а не позволяваме критики към съда. По никакъв начин никой не е обругал усилията, които сте положили, за да изготвите този преглед на някои противоречиви съдебни решения.

Въпросът обаче беше критика – ако има такава, притеснения, безспорно подобни са формирани и съществуват по отношение работата на съда, нека да почива на един обективен и всеобхватен анализ, а не на преглед на избирателно подбрани съдебни актове. Нека да се види цялостната работа на съда. Този съд работи с доказателства. Колкото и да не ви е симпатичен определен подсъдим, той няма как да бъде осъден. Колкото и да е укоримо неговото поведение, той не може да бъде ангажиран с наказателна отговорност ако не е престъпно съставомерно деянието, ако не е доказан всеки елемент. Затова казвам, че трябва да има един професионален поглед върху работата на съдиите. Защото, извинявайте, но в нашата държава всеки един лаик разбира от право и от това дали прокурора или съда си е свършил добре или не работата. Това не бива да се позволява и така не може да се сугестира гражданското общество по отношение на това, че както прокуратурата не си върши работата, така и съда. Аз не съм враг на прокуратурата, не искам да бъде разбрана погрешно – ние сме в един отбор. Напротив! Така, че въпросът е това, което се поднася като информация, да бъде добросъвестно, добронамерено събрана и представена. Това е, което исках да кажа.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, това е. Тя е събрана точно по този начин, готова съм да предоставя този доклад на всеки, който е готов да го надгради, да го допълни. Отново ви казвам, че той е направен не от лаици, а от хора, които са съдии и прокурори в различни инстанции в съдебната система и работят по конкретни корупционни дела.

Г-н Славов иска думата, заповядайте.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Благодаря. Не съм сигурен, че ще се съберем в същия състав след почивката, затова искам да кажа няколко думи.

Първо – да не си превишаваме правомощията. Гражданският съвет има правила, по които работи и да се съобразяваме с това, което наистина може да правим.

Второто – тук е много разширен състав и се чува мнения, които нямат отношение към позицията на членовете на Гражданския съвет. Ние сме много внимателни когато правим някакви оценки и когато взимаме решения в тази посока. Ако въобще искаме да продължи да съществува Гражданския съвет, нека да вземем протокола от заседанието на пленума на ВСС и да видим кои точки по Годишния план не са приети, да ги обсъдим и да предложим отново на ВСС План за работа на Гражданския съвет.

Имам една молба към присъстващите журналисти – понеже нямат представа кой е член и кой не е член на ВСС, да не правят изводи от някои изказвания, които бяха направени по повод на анализа, защото такъв анализ, или доклад, или преглед – както искате го наречете, трябва да се прави много внимателно с всички такива условия, които бяха казани от г-н Брегов и от съдия Пашкунова, и тогава да ангажираме с подобно нещо Гражданския съвет.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Този анализ – изрично казвам, е анализ на Асоциация „Форум“ – член на Гражданския съвет. Това не е анализ на Гражданския съвет.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Правя същото уточнение и се надявам журналистите да не напишат нещо различно.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Няма такова нещо. Това е практика на всяко наше заседание – всяка организация изнася свой, собствен доклад, своя гледна точка и позиция по проблем, който я вълнува. Само да ви кажа, че в Годишния план днешната тема – мониторинга на тези корупционни дела и анализа на съдебните решения, не е от темите, които ВСС са счели за нерезонна в плана ни. Темите са тези, които г-жа Пашкунова отбеляза.

ОТ ЗАЛАТА: Това е темата. Ще излезе пълният стенографски протокол и ще проверим.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Съжалявам, но тъй като гледах заседанието, темата, която обсъждаха на заседанието, изказването на г-н Мавров, а в следствие – и на г-н Цацаров, бяха именно по тази тема. Грубо е да го кажа, но точно това е темата.

ЦВЕТИНКА ПАШКУНОВА: И това бяха всъщност и възраженията, които бяха заявени във връзка с приемане на Програмата.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Г-жо Карагъзова, нека да направим почивка и след това да продължим с организационните въпроси.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Почивка.

Почивка 30 мин. След почивката в залата са съпредседателя и членовете на Гражданския съвет – Татяна Лисичкова, Венцислав Льонгов, Александър Николов, Иван Брегов, Николай Михайлов, Емилия Петрова, Ильо Хаджиминчев и Светла Дерменджиева, както и гостите – Деница Руканова и Даниела Пенева./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Колеги, преминаваме към т. организационни въпрос относно избора на съпредседател.

Г-жа Дерменджиева иска думата, заповядайте.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Бих искала по предната тема да изкажа мнение.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Добре, след малко ще се върнем.

За всички стана ясно защо нямаме съпредседател. Ние сме направили всички усилия – имаме три писмени предложения, всеки момент ще бъде избран такъв. Както каза и г-жа Пашкунова, аргументите за това са ясни – изчакват изработването на Наредбата за Съвета за партньорство. Повярвайте – направила съм лични срещи, всички казват, че няма проблем, но във времето се отлага.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Да. Не става въпрос за нещо лично. Тук говорим с аргументи и факти. Наистина трябва да убедим хората, че ние работим, има смисъл от нашата работа, подпомагаме тяхната работа секторно. Ние всички сме едно семейство в крайна сметка.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Ние поканихме всички, за да представим работата на новите членове на ВСС, но те не дойдоха. След това започнахме да правим лични срещи. Моля ви да предложите друг подход.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Всеки със своите действия и лични контакти допринася за това да се изгради и да се повярва в този Граждански съвет. Всеки – като цяло и индивидуално.

ИЛЪО ХАДЖИМИНЧЕВ: Имате ли конкретни предложения как бихме могли да спечелим тяхното внимание, така да се каже. Какво да направим, какви други стъпки.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Поискахме среща в заседание на КПИВ и уважиха молбата ни, представихме в заседанието нашата позиция. Всички бяха „За“ и казаха, че няма логическа връзка между избора на съпредседател на ВСС от страна на ВСС и изработването на Наредбата за дейността на Съвета за партньорство. Последствие се оказаха малцинство. На срещата с КПИВ бяхме аз, г-жа Дерменджиева и г-жа Лисичкова, като и трите бяхме избрани на наше заседание през м. ноември 2017 г. по протокол № 44.

Съгласна съм да инициираме нещо ново, ако искате колективно, ако искате индивидуално. Дадохме предложението на г-н Брегов за временен съпредседател, но отговорът отново беше същия – ще излъчат съпредседател когато работната група по изработването на Проекта за Наредба за дейността на Съвета за партньорство е готова.

Г-жо Дерменджиева, заповядайте.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Благодаря. Ще взема думата по два въпроса, единият ще е по въпроса за съпредседател, както вече се повдигна темата.

Бях с г-жа Карагьозова и г-жа Лисичкова, по решение на Гражданския съвет, на срещата. Развитието на събитията по хронология във времето показва, че държат на Гражданския съвет и – след днешното изказване, че ще излъчат съпредседател. Четат ни актовете и решенията, които взимаме, одобряват ги и ги приемат. Не са ни изоставили, както се казва. Индикациите са положителни. Днес за мен стана ясно, че всичките усилия, които сме направили, че следва по Правилата да има съпредседател на Гражданския съвет от страна на ВСС, са нормално приети и такъв ще има. Мисля, че на тази тема изчакваме кратък период.

Другото, което искам сега, е да предложа – за приключване на темата, представена преди почивката и начина, по който е представена, както и заключенията, които са направени, искам да предложа именно в контекста на това да продължим да работим и да сме от полза. Записах си някои неща набързо и ще ви ги представя. Първо – считам, че трябва да благодарим на Асоциация „Форум“ и лично на г-жа Карагьозова, че са положили усилия и представиха тази важна и болезнена за обществото информация, защото обществото се вълнува. Препоръчваме за следващото заседание да се представят допълнително данни относно процента на изнесените данни спрямо всички подобни дела – доколкото си спомням имаше такива предложения, с оглед да продължим и предприемем стъпки за разглеждане на тези въпроси в следващи заседания. Така ще може да формулираме конкретни цели, по-точни и по-тесни критерии. Макар, че основният критерий е именно противоречията, които са се получили и начина, по който са приключили делата. Предлагам също да излезем с решение, лично аз го виждам в три стъпки – положени са усилия и трябва да се благодари, да се извадят малко статистически данни като процентно съотношение и да продължим разглеждането на тези теми по начин, по който е подходящ за Гражданския съвет.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Предлагате акт, така ли, г-жо Дерменджиева?

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Да или решение, но нещо стегнато и кратко.

ОТ ЗАЛАТА: Становище и да бъде продължено.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Да. Беше препоръчано процентно да се даде информация как стоят нещата с оглед продължаване разглеждане на темата. Считаме, че е много важна.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: По този тесен критерии, който ние определяме, тези дела са всичките.

Г-н Николов, заповядайте.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: По предложението – съгласен съм с първа точка. Наистина това е положен труд, за който трябва да благодарим, постарали са се хората.

Но, ще влезна в конкретика. Цитат: „Отделен е въпросът, че нито една от съдебните инстанции не е изследвала въпроса дали управителя е дължал отделно възнаграждение като целево...“ и т. н. С г-жа Пашкунова коментирахме, че това буди недоумение кой съдия или прокурор би написал такова нещо. Има и други изводи, които са възприети, дори, че си е позволил да го напише е от едната страна на барикадата – дали прокурор или следовател. Това беше пример.

Нека спрем до тук с тази темата и ако я продължим – тя да е в широк кръг от хора, които обосновано на база методика или документ да се изработи един по-подробен анализ за тези дела в съотношение с други. Целият брой дела, тези дела, сигурен съм, че има и други дела, а да не говорим, че дела, които също – тъй като съм в административното правосъдие, засягат широк кръг от хора, от общественици и също са не по-малко интересни от тези дела. Да, тук болката на всеки е наказателното право, защото го засяга пряко. Но тук говорим вече за един много широк кръг от хора. В административните дела, огромни дела, които са с обществен интерес също, но наистина, ако се прави подобно нещо, то трябва да стъпи на много солидна аргументация с много солидни факти, които да се направят.

А до тук е спряно. Защото от изказванията на членовете на ВСС е, че си превишаваме правата – който не го е прочел, позволявайки си да анализираме тези дела. Аз по този начин го разбрах, защото и чух това нещо. Г-н Славов същото каза, че е много деликатен въпрос и ако задълбаем в тази рана, не съм сигурен дали ефекта няма да е обратен.

ИВАН БРЕГОВ: Ако ще дълбаем, да дълбаем с конкретни факти. Например да вземем две дела, които да разгледаме и да кажем кое, според нас, нека да кажем, аз нямам против.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Именно. Аз също нямам против.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: В този смисъл ми е предложението – че трябва да го продължим и че трябва да стъпим на това, което е направено и което е една много солидна и сериозна информация. Идеята е в един по-задълбочен вид това да се продължи.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: До момента в Гражданския съвет не е имало доклад с по-голяма конкретика.

ИЛЪО ХАДЖИМИНЧЕВ: Може би и забележките на колегата трябва да се вземат предвид, за да не влизаме в директен конфликт.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Аз също. Нямам нищо против да не излезем с акт.

ИЛЪО ХАДЖИМИНЧЕВ: Ние не сме в качеството си на институция, която може да съди. Има обсъждане, което не е лишено от своя смисъл.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Отделно от доклада е немислимо да се отправят по този начин формулирани препоръки към съда – това е абсурд. Това, ако го бяха видели членовете на ВСС, нямаше да има Граждански съвет – повярвайте ми.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Мисля, че обществото има право да дава препоръки.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Да, съгласен съм, че обществото има право, но не е това формата.

ТАТЯНА ЛИСИКОВА: Проблемът, според мен, изхожда – ще си позволя, познавайки г-жа Карагъзова като човек, и коментирайки като юрист и от гледната точка на това, че ВСС гледа на Гражданския съвет като помощен орган, който трябва да подпомага дейността му. С оглед на щекотливата тема, която се разисква и която засяга доклада днес, тези крайни изводи са в техните очи, не друго. Това, че има такива съдебни актове, никой не може да го отрече. Това, че вътрешното убеждение на съдията си е негово вътрешно убеждение, което се формира от много фактори, включително и от доказателството по делото – това е отделно. Но г-н Николов го разбирам, че изхожда от крайната цел, а именно да не се дразни ВСС с такива изводи, за да може ние да постигнем целта, която имаме последните пет месеца, а именно – да продължи нашето съществуване, да излъчат съпредседател от тяхна страна и цялата тази наша дейност да не я приемат за сведение, а да има последващ ползотворен ефект.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Да има някакъв ефект.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Разбира се, както е било досега. Положила съм огромни усилия това да се случи.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: По тази причина казвам, че трябва да вземем дали решение, дали становище, ние трябва да имаме мнение, да стъпим и да продължим напред по темата. Защото, ако я закрием без да имаме виждане по въпроса, около което всички да се обединим...

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Т. е. всички организации, които считат, че да се говори за корупция.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Няма лошо – това е тема на обществото. Но да го направим по професионален начин.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: На този етап предлагам да приемем решение.

НИКОЛАЙ МИХАЙЛОВ: В тази връзка, ако може да дам предложение. Тъй като не присъствах на първата част, но разбрах от колегата в общи рамки и тъй като в първата част е възникнала дискуссия поради това, че докладът е изнесен от една от организациите – членове на Гражданския съвет, защо не се направи – щом като има интерес и възникват различни гледни точки, вътрешна работна група от Гражданския съвет, темата да бъде разширена и работена от работната група, която ще излезе с аргументиран доклад, който да не поражда критики. Давам го като предложение за бъдещо решение, като се излезе с аргументиран доклад и да няма спорове. Давам го като конструктивно предложение за в бъдеще.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Това е бъдеще. Ние в момента трябва две – три стъпки да ги вземем като решение, за да си дадем възможност. И този доклад е аргументиран, но трябва да се доразвие.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Г-н Михайлов има предложение за създаване на работна група от организации от Гражданския съвет.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Въпросът е споровете да са принципни.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: По-скоро предлагам обратния ред, защото ние може да вземем решение и в следствие нищо да не направим. По-добре да направим нещо и тогава да представим, а не да взимаме решение, че ще направим нещо и да не го направим.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Затова в условен вид да си поставим задачата за продължение.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Но нали осъзнавате, че това е огромен обем от работа и не знам кои са тези експерти, които биха си позволили и ангажирали да анализират подобно нещо.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Докладът е направен при напълно доброволен труд. Обхватът ни е толкова тесен, защото това иначе би било колосална тема. Затова съм го стеснила докдето са ми възможностите.

НИКОЛАЙ ВАСИЛЕВ: Говорим и за нещо друго - гражданският мониторинг тепърва започва да се случва в страната.

ИЛЪО ХАДЖИМИНЧЕВ: После ще ни питат как така закрихте темата, пари ли ви дадоха!?

ЕМИЛИЯ ПЕТРОВА: Именно. Затова – идеята на г-н Брегов беше добра, хващаме две дела и ги различаваме. Някои от тези дела. Или три дела – те са петнадесет.

ИВАН БРЕГОВ: Стесняваме обхвата на делата - покажете решението на тези инстанции, кажете къде, според вас, има нарушение на процедурата.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: От всички страни обаче.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Но това е част от решението. Нека да вървим по ред.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Добре, посочете кои две дела. Вие ги изберете, предоставям ги на вас, за мен няма значение кои две дела. Разберете, че бръкнах в място, което никой не желае.

ИВАН БРЕГОВ: Това място е известно с репликата „Аз ги хващам, те ги пускат.“

ЕМИЛИЯ ПЕТРОВА: Г-жо Карагъзова, ако се формира работна група, няма как да стоите отстрани, ще трябва да сте част от нея. Още повече, че материята Ви е позната.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Аз съм част.

ИЛЪО ХАДЖИМИНЧЕВ: Темата трябва да се продължи, потвърждавам това, което каза г-жа Дерменджиева. Защото кой ще обясни на обществото такива чудни присъди от типа „той имал да връща пари“!? И те са няколко.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Т. е. той не взима подкуп, а някой му връща пари, които той предварително му е дал назаем.

ИЛЪО ХАДЖИМИНЧЕВ: Очевидно тук става дума за друго договаряне, което обществото го дразни, а ние се страхуваме да го назовем. Мисля, че не е добра посока на мислене това и на действие. Хората са разбрали – какво ще ходиш на дело, като знаеш кой печели делото. Това рефлектира върху авторитета на съда!

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Не само. Ние трябва да обясним на обществото какви са принципите на наказателното правораздаване. Защото е достатъчно едно съмнение

да има във вътрешното убеждение на съда и той не може да постави съдебен акт, когато има съмнение.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Това насажда недоверие във времето, което не знам дали ще бъде изкоренено.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Много интензивно е насаждането, системно, на това недоверие, умишлено, в съдебната система. Особено в определение нейни части.

ЕМИЛИЯ ПЕТРОВА: Пред нас за десет страници, които потвърждават недоверието. Факт.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Но не знаем същинските факти по тези дела.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Предлагам г-н Брегов и г-н Николов да изберат по едно дело и се ангажирам, съвсем доброволно, да го разнищим в големи подробности.

ИВАН БРЕГОВ: Ако има 15 тома доказателства по това дело? По-добре изберете Вие, преценете, тези дела Вие сте ги гледали.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Ще ви ориентирам така – това са дела, които са връщани по два пъти на инстанция. Нормално е да се касае за седем – осем съдебни инстанции, нищо че е триинстанционно съдебното производство в страната. Но ако има дела с няколко връщания.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Чакайте, колеги. Моето предложение беше първо да благодарим и второ – да кажем колко е важна темата и на последващи заседания да взимаме последващи решения как бихме процедирали. Сега – дали ще са две, дали ще е работна група, в момента няма да го решим.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Като юрист ви предлагам друго – стъпваме на предложението на г-жа Дерменджиева. Сега сме м. март, 2018 г. Предполагам, че до края на месеца ще излезе статистиката на съдилищата в страната, да вземем второинстанционните, които може да погледнем. Там има статистика по род дела, които се гледат в наказателни отделения и съобразно тази статистика да направим извод и да поднесем като информация.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: На базата на това, което са направили.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Да. Нали като продължение на темата?

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Именно, нищо повече. После може да взимаме последващи решения.

ИЛЪО ХАДЖИМИНЧЕВ: Да, защото имаме и други теми в Гражданския съвет. Във времето тази тема може да се развие, да се направят по-добри изводи, по-точни, по-неатакуеми – както казват колегите. Може и да продължи по-нататък. Да, мисля, че е по-добре.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Какво имам предвид в работата на Гражданския съвет. Давам пример – изнасяме доклад, писмо, което Гражданския съвет подкрепя и го изпраща на ВСС. Той го приема за сведение. От там нататък – нищо. Какъв е реалният смисъл на всичко. Аз същото писмо съм го представил в КПИВ, КПИВ го разглеждат на свое заседание – за противоречие на дадени правилници, закони и т. н. тогава има смисъл в това нещо. Наистина, те приемат акт на Гражданския съвет, че сме подкрепили инициативата за промяна, но го приемат за сведение. Нито се обсъжда, нито се подлага, нито се анализира – не виждам пряко действие.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Много нормативни актове, които касаеха наредби за натовареността, разпределението и т. н. ние работихме паралелно с работните групи от ВСС. Имахме конкретни предложения.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Да, тогава има резултат. Тогава вие влизате в работна група. И ако се чуе и мнението – още по-добре.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Досега нямаше предложение, което сме давали – например наше предложение за начина за избор на административен ръководител, всичките до едно влязоха после в съответната наредба. Това може в Правилата да променим.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Не, това е стъпка по стъпка. Ние тепърва да кажем, че трябва да се съобразяват с нашите становища... Едното върви след другото.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Ако не бях повдигнала тази тема, пак никой нямаше да разбере, че тук се случва нещо, нали така.

ИЛЪО ХАДЖИМИНЧЕВ: Предлагам, ако някой няма нищо против предложението на г-жа Дерменджиева.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Аз съм статичен, освен за първото.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Моето предложение има две точки. Първо – да благодарим за изнесената информация и въобще повдигнатата тема. След това да приемем, че темата е от обществено значение и за в бъдеще да бъде доразвита с допълнителни решения.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: И че може да се проследи съдебната практика.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: От обществено значение и в защита на обществения интерес.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Да бъдат поканени всички страни – адвокатура, прокуратура.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Пак ще кажа, че сме поканили ИВСС – да не ги изброявам пак. Не съм подходила селективно.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Да допълним и предложението на г-н Николов.

ИЛЪО ХАДЖИМИНЧЕВ: Всички разбират – да работиш в системата и да имаш дело за корупция, си под ударите на много неща. Това не бива да го изпускате под внимание. Дори и нашите занимания са рискови.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Дори хората, които работят в системата, ги дразнят тези неща.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Анализът на г-жа Пашкунова беше категоричен.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Точно те бяха, които ме провокираха и направиха анализа, защото на тях също – вътре в системата, разбира се, че няма имена, защото се страхуват.

ИЛЪО ХАДЖИМИНЧЕВ: Това е факт.

ИВАН БРЕГОВ: Само да попитам – в какво съотношение са били експертите – съдии, прокурори и следователи?

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Следователи нямаме. 40% към 60% са били прокурорите. Това има хора, странично наблюдаващи, като представителите на една нова организация – Антикорузионен фонд. Те считат, че тук има аргументи и това нещо е по същество. Аз също стоя зад това.

ИВАН БРЕГОВ: Хубаво беше да бъдат изложени, защото ние в момента четем откъслечни съдебни решения.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Аз ги изложих.

ИВАН БРЕГОВ: Някак на мен не ми стана ясно къде е грешката, например в обвинителния акт, къде е оценъчния характер в действията на съдията.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Във всяко едно е описано. Добре, нали това е идеята две от делата да се вземат и да се напишат. Кажете какво точно, конкретно искате да има, за да стои по-убедително и изводът, който е направен след това да е още по-аргументиран.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Колеги, ако започнете да гледате съдебна практика на наказателните отделения на ВКС, ако вземете I-во и III-то отделение, ще видите – така, както е сложена материята, че има диаметрално противоположни решения.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Но това не е нормално и ще ви кажа защо.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Не, не. Ако изхождаме само от това – това не трябва да е категоричен извод, че на едните актовете са правилни, а на другите...

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Ние не правим такъв извод. Правя някаква статистика, констатация за това, че делата, които се бавят по-дълго време, накрая са с по-ниски осъдителни присъди. Не коментирам дали е правилно или не.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: В скобата се подразбира това, че в досъдебното производство господар е прокуратурата. Прокурорът внася обвинителния акт. След това от господар става страна в съдебния процес и вече друг решава и оценява фактите. От там идват тези вътрешни усещания, да кажем, за несправедливост.

ИВАН БРЕГОВ: Ако казвате, че делата се бавят – ако съм Ви прекъснал, кажете това, съдията го поема на свой риск. При извършване на периодична атестация се гледа в какъв срок той решава делата си, каква висящност има. Отделно от това се гледа каква част от делата са били отменени от горната инстанция и това влияе пряко върху оценката му. Ето ви един пример, който може да бъде подкрепен с това – съдът не е безотчетен и безотговорен за това нещо. Това ми липсваше вътре, защото това са аргументите към тях.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Разбира се. Нашата тема е корупционните дела срещу магистрати. Интересува ни корупцията. Знаем, че може и по-добре. Ако започна да оценявам и натовареността на съдията.

ИВАН БРЕГОВ: Така, и мен ме интересува корупцията. Ще се направи по-добра статистика. Не, не, никаква оценка на натовареността. Казваме, че той си „плаща цената“ чрез тези два елемента.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Освен това аз не казвам, че той не е прав, че бави делото. Той е прав. Констатирам, че делата, които се бавят – не го казвам, вижте добре изводите, казвам, че се констатира, че делата, които се бавят по-дълго време, завършват с по-леки присъди в сравнение с тези.

ИВАН БРЕГОВ: Това съответства на чл. 6 от Европейската конвенция за правата на човека.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Не само това. Отчитайте и факта колко подсъдими има, зад всеки един подсъдими стои защитник, има вещи лица. Това са 15 – 20 човека,

които в един период от време от 2 – 3 месеца, да ги вкараш пак в зала и да гарантираш, че никой няма да отсъства...

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Колеги, мисля, че всички сме на едно мнение. Захванала съм го под някакъв ъгъл, когато предложих тази тема, никой не възрази срещу нея. Формулирана е по същия начин, по който беше представена.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Една дискусия не е вредна по даден въпрос, винаги е полезна, както и да се чуе и види, че има мнения. След като ги има следва, че има проблем.

ИЛЪО ХАДЖИМИНЧЕВ: В момента ние не приемаме доклада, не се подписваме под него. Обсъждаме го. Предлагам да спрем по тази тема, дали ще се вземе решение да се продължи. Има си своите „За“ и „Против“.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Щекотлив от гледна точка мнението на членовете на ВСС, защото излизаме извън правомощията си. И това е причината.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Те го приемат като оценка на дейността си.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Не, не го приемат като оценка на работата им.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Аз съм съгласна с аргумента да не дразни ВСС, приемам го.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Не, не е и това аргумента.

ИЛЪО ХАДЖИМИНЧЕВ: Ролята на Гражданският съвет е да обсъжда проблеми и да поставя въпроси.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Като нямаме съпредседател. Въпреки нашите покани за участие в заседанията, те не ни подават информация дали разглеждат наредби и т. н.

ОТ ЗАЛАТА: Нали има работни групи...

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Кои са тези работни групи!? Ние не взаимодействаме докато не изберат съпредседател. В момента няма как да си взаимодействаме, да ги подкрепим, както в предходни заседания, които бяха с предишния състав на ВСС. А е така, защото работната група още не е направила Наредбата и става омагьосан кръг.

ИЛЪО ХАДЖИМИНЧЕВ: Да, добре. Нека гласуваме, което се предлага.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Да и това, което г-н Николов предлага в допълнение. Преценете.

Приема се.

Въздържал се гласува г-н Николов – САОСВ и за АДАС, която за днес е упълномощен да представлява.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Да, съгласен съм по първата точка, но не и по целия текст.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Затова оценихме труда на Асоциация „Форум“ по същество и им благодарим.

ИЛЪО ХАДЖИМИНЧЕВ: Споменахте да обсъдим темата за следващото заседание. Имате ли нещо предвид, за да я обсъдим сега.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Темата, която е за м. април е: „Анализ на дела, свързани с престъпления с културни ценности.“ Това е една от темите, по които делата са в съдебна фаза.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Според мен е добре такава тема да се отложи във времето или да се смени.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА, ИЛЪО ХАДЖИМИНЧЕВ: Да се отложи във времето.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Добре, друга тема – „Правни проблеми при създаване на имотен регистър и нуждата от законодателни промени с оглед създаването на необходимата правна сигурност и правия оборот на недвижимите имоти“. Тази тема е също от темите, които са предизвикали дискусия в заседанието на Пленума на ВСС. Може би защото съдиите по вписванията не са част от съдебната система, те са подчинени на Министерство на правосъдието.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Ние сме Граждански съвет в крайна сметка.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Мисля, че темата е подходяща. Но дали колегите от БАСВ ще са готови с материал.

НИКОЛАЙ МИХАЙЛОВ: Аз имам предложение за тема. На 16 април ще проведем Кръгла маса, с която ще инициираме законодателна промяна с искане за въвеждане на индивидуалната конституционна жалба от българското законодателство. Така, че ако темата е интересна и заседанието ни е близо до 16 април, знаете – тогава е Деня на Конституцията, предлагам да направя презентация.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Добре, заседанието ще е след 16 април. Предлагам две дати за следващото заседание – 20 април или 27 април. Темата е по т. 12 от Годишния план за дейността на Гражданския съвет към ВСС – „Индивидуалната конституционна жалба и мястото ѝ в българското законодателство“.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: 27 април, за да имат време да се подготвят. Темата е прекрасна.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Ние ще предложим през м. април тема за м. май, даже може да се разгледа и по-нататък.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Може да има размествания, нали така - програмата ни е индикативна.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Съгласни сме с темата за м. април, така ли.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, няма възражения.

Г-н Льонгов, искахте нещо да кажете преди малко, но не можах да Ви дам думата, заповядайте моля.

ВЕНЦИСЛАВ ЛЬОНГОВ: Благодаря. Във връзка с дискусиата бих искал да кажа няколко думи относно корупцията. Според мен малко тръгнахме в грешна насока, защото не е нужно да обсъждаме делата кой съдия е писал делото, отменено ли е или не. Въпросът е, че Гражданският съвет, представлявайки част от гражданите, то обществото има някакви очаквания от нас, може би, има някакви настроения или очаквания, които ние трябва да му ги дадем като гражданска инициативна организация.

Лошото е, че обществото има крещяща нужда по проблемите, относно корупцията, защото те са навсякъде. Би трябвало да се засегне, според мен, политическата конюнктура, която поражда, генерира корупцията – говорим относно кметовете. От там вече и партийните структури, а от там намесата на партийните структури в работата на съдебната система на повсеместно и на функционално ниво, което тук вече поражда нещо друго, това е мое лично мнение, него казвам – разбирате ли. Мисля, че обществото чака тези наслоения. Действително колегите магистрати – ние каква работа ще имаме да се намесваме в работата на прокуратурата и т. н.

Това е моя, лична позиция, като завършек на всичко това и затова мисля, че насоката е малко по-друга. Защото не трябва да сме „резервна гума“ и проформа на едик-какво-си.

ОТ ЗАЛАТА: Да – не да се анализират съдебните актове. Не, не може, трябва да се стъпи на нещо. В случая са факт. Корупцията се доказва така, не с обществено мнение.

ВЕНЦИСЛАВ ЛЬОНГОВ: Всички говорят за корупция, но тя продължава да съществува. Не може да кажеш, че царя е гол.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Ние изрично повдигнахме въпроса, че корупционни дела срещу политици се „смачкват“, защото се решава, че това са */шум в залата/*... на техни политически опоненти.

ВЕНЦИСЛАВ ЛЪОНГОВ: Тогава има някаква зависимост, но това е много дълбока рана.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Мисля, че даваме добър сигнал на обществото. Много ще е трудно да сме еднакво удобни на обществото и на ВСС.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Става въпрос да сме обективни.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Аз считам и стоя зад твърдението, че нашият анализ е обективен.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Ние сме по-скоро да сигнализира за проблеми и за евентуални подходи за решение в различни сфери.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Това беше смисъла на предложението, за което Вие се въздържахте – да продължим темата по начин, по който да сигнализираме за задачата за в бъдеще.

НИКОЛАЙ МИХАЙЛОВ: Другото, което е важно, според мен, е да се отчете факта, че ние сме организации, които представляват част от гражданското общество. Хубаво е до магистратите, до ВСС да стига чрез нас мнението на гражданското общество по различни теми, за да могат те да разберат какви са настроенята и по какъв начин да работят за повишаване доверието в съдебната система.

/Говорят едновременно./

НИКОЛАЙ МИХАЙЛОВ: Имам предвид да не задълбаваме, например – да вземем едно дело и да го анализираме детайлно. Ни сме в тази позиция, ние сме гражданско общество. Моята теза е следната – ние трябва да изразим адекватно мнението на хората и настроенята и това, което е създадено като усещане, за да може ние да бъдем посредника на тези усещания, които са се наслоили в обществото. Които се говорят негласно – ние да ги изразим гласно, за да може да тръгнат нещата в по-добра посока. По-скоро там трябва да бъде фокуса, отколкото да се задълбаваме в конкретиката по делата, защото ние не сме такива експерти да анализираме, експерти да дадем становища по решенията на даден съдия или по разследването как е водено от даден прокурор. Как ние ще кажем на един прокурор или съдия защо не е водил!?

Затова задълбаването в конкретика, според мен, е грешната посока, към която се тръгва.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да и затова не сме си позволили да го направим по този начин.

ИЛЪО ХАДЖИМИНЧЕВ: Колегата е прав. Много точно формулира. Всъщност идеята е тенденциите, които фрустрират в обществото, за да може експертите, юристите да заемат – а не да кажат, че никой не е казал, че има проблем. Проблем има.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Когато се маркира тенденцията, отговорът е, че не е задълбочено.

ВЕНЦИСЛАВ ЛЪОНГОВ: Значи трябва да се види къде е генезиса. Тя се генерира от някъде корупцията. Тя не е дошла от нищото.

НИКОЛАЙ МИХАЙЛОВ: Вече генезиса – това пак е експертна работа.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: За мен лично това, което днес се получи, е начална фаза на формулиране на тенденцията. Това е тенденция, не е оценка на съда.

НИКОЛАЙ МИХАЙЛОВ: Другото – защо се руши доверието в съдебната система.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Ако е така – трябва да видим колко доклада има на АДВ и на Сметна палата, които сочат, че има индикации в тях за престъпления, защо няма по тях повдигнати обвинения за престъпления и т. н.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Да, темата е широка.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Те са по-скоро по административната дейност.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Добре, но колко са докладите!? Или на Държавната финансова инспекция. Защото до сега прокуратурата стъпва на един ревизионен акт, преписва си го и го внася в съда.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Г-ца Пенева иска думата, заповядайте.

ДАНИЕЛА ПЕНЕВА: Благодаря. Като наблюдаваща отстрани, мога да кажа, че темата е много чувствителна и под какъвто и ъгъл да я представите, винаги ще има такъв отпор насреща и ще има критика – че това не трябва така да се представя, че има такива и такива критерии, че еди-какви-си проценти и т. н. Темата е много чувствителна – това е истината. Затова, който представя темата трябва да е готов.

ИЛЪО ХАДЖИМИНЧЕВ: Така е. Мога да ви кажа, че преди години бях на симпозиум за корупционните практики. Тук беше директорът по превенция на корупцията в Хонконг – с най-нисък корупционен индекс. Запитах го в паузата как е защитен като служител, предвид нашите условия. Отговорът му беше, че не ходи с охрана или оръжие. Попитах го как си решават проблемите и кой ги пази тогава, защото когато се бориш с корупцията си атакуем от всички, от най-силните на деня. Каза, че го пази монарха. Тогава го помолих да каже как са стигнали до това положение. Разказа ми, че е било по-зле отколкото при нас – отива човек в болницата с инфаркт, излиза лекар – „Пари имаш ли?“ Значи корупционните практики са масови, те не са в една и две сфери – единия гледа от другия. После – запали ти се къщата, идва пожарната, слиза шефа и пита – „Имаш ли пари?“ – „Нямам.“ – „Нямаме вода.“ – изгаряш. И хората излизат на улиците.

Това, което го казвам и го споделихме тук – не може един човек да повдигне темата и да се бори срещу нея. Общо взето това е въпрос на масовите, обществени нагласи. Хората масово да разберат, че тези теми не са просто щекотливи и опасни, а нямаме друг изход, ако искаме обществото да върви напред. Няма друг изход – трябва да се върви в тази посока.

Колеги, предлагам да приключваме за днес, ако няма други въпроси.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Няма как внимателно да се върви в тази посока.

Скъпи гости, колеги, благодаря ви за днешното участие в заседанието. Благодаря ви за подкрепата и полезните разяснения по темата за корупцията.

Тъй като сме на последната точка – организационни въпроси, имате на електронните си пощи препратен Преглед на препоръките на Венецианската комисия към България относно устройството и организацията на съдебната власт, изготвен от г-н Брегов – ИПИ. Може да се запознаете със съдържанието, за тези, които още не са го прочели.

С това изчерпахме днешния дневен ред, закривам заседанието. Желая ви приятни почивни дни.

Заседанието на Гражданският съвет към Висшия съдебен съвет приключи в 13:00 часа.

**СЪПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ГРАЖДАНСКИЯ СЪВЕТ КЪМ ВСС
ОТ СТРАНА НА НПО: /п/
МАРИЯ КАРАГЪЗОВА**

*Протоколирал: /п/
Валентина Тесовска
технически сътрудник*